National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 64 (3356) XXXVI aastakäik

Neljapäeval, 27. augustil 1987 — Thursday, August 27, 1987

Üksiknumbri hind 75 centi

Raudteelased streigivad!

OTTAWA (CP) — Föderaalvalitsuse tööminister Pierre Cadieux saatis mõlemad pooled tagasi konverentsilaua taha pärast seda kui möödunud pühapäeval alanud raudteetööliste streiki ei suudetud vastastikkuse kokkuleppe alusel lahendada. Mõlemad suured raudteefirmad — CN ja CP — on streigi tõttu suletud, kuna nende 48.000 töölist pühapäeval töölt lahkusid.

Mõlemad firmad — üks eraomand, teine riigiraudtee — väidavad et nad kaotavad keskmiselt 20 miljoni dollari väärtuses puhastulu iga streigipäeva kohta. Ka Via-Rail, mis oleneb CN ja CP raudteetööliste teeninudusest, saadab arvatavasti oma teenistujad koju. GO-rongid enam ei liigu. Raudteekompaniid on saatnud välja 10.000 ajutise vallandamise märgukirja, sest streikivad raudteetöölised sunnivad kõik kompaniide teenistujad palgata puhkusele.

Oodatakse, et valitsus sunnib raudteetöölised tööle tagasi kui järgmise paari päeva jooksul kokkulepet ei saavutata. Liberaalid ütlesid, et nad soovitavad vähemalt 48 tundi oodata, kuid NDP liider Ed Broadbent arvab, et on parem kui streik edasi kestab, seni kui tööliste nõudmised rahuldatakse.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina-jaam

Hooaja avaloeng:
Prof. Rein Taagepera - Kaliforniast

Balti pagulaskondade õpetlaslikud vajadused ja allergiad

R. T. on uus AABS president ja on selle ettevalmistuseks analüüsinud eestiainelise teadusliku tööväljа praegust olukorda ja tuleviku perspektiive. Mis on veel olulisem kui see, väljakuulutatud „Eesti tutvustamiseaastal" ja kasvavate vaenulikkude fantaseeringutega ajalehtedes?

Keskustelu ja kohv

KÕIK ON KUTSUTUD

BEIRUT (UPI) — Süürias hukati viis moslemit, keda peeti Iraagi spioonideks. Nad olevat ka vastutavad pommiplahvatuste eest, mis möödunud aasta jooksul Süürias 400 inimest tapsid. Mehed olevat üles poodud.

Vaade raekojaplatsile ja eesti lippudele Musta Lindi demonstratsioonil. Foto: T. Säägi

„Protestijate kurb õppetund"

Selle pealkirja all kirjutab „Toronto Sun"-i kommentaator Bob MacDonald, et Toronto TV-saated ja raadiokommentaarid ei paistnud eriti tähele panevad Raekoja ees toimunud Musta Lindi Päeva demonstratsiooni, millest tuhanded osa võtsid, kuid kirjeldasid täpselt ja põhjalikult Toronto sadamas toimunud rahutusi, kus umbes 150 „vasakpoolset rahuarmastajat" protestisid USA sõjalaeva külaskäigu puhul. MacDonald laidab isegi oma leivaisa, „Toronto Sun"-i, selle eest et see konservatiivne ajaleht tõi Raekojaeelsest demonstratsioonist ainult lühikese artikli 16. leheküljel, kuna vasak-liberaalne „Toronto Star" näitas seda oma 1. ja 2. leheküljel. Samuti ei olevat Bob näinud ühtegi alati-protestivat kirikumeest Raekojaplatsil, kus muuseas provintsi-parlamendi liige Juri Shymko ägeda kõne pidas, nõukogude sõjasüüdlastele „uut Nürnbergi kohut" nõudes.

Bob MacDonald avaldab kahetsust selle üle, et Ameerika-vastane väike demo paistab meie uudistebüroodele ja TV-jaamadele tähtsam olevat kui kommunismi-vastane suurdemo, mida toetatakse ja korratakse üle terve maailma 42-es erilinnas — ka raudeesriide tagustes Riias, Vilnos ja Tallinnas.

Musta Lindi Päev peab jääma alatiseks

5700 demonstratsioonist osavõtjat Toronto raekoja ees — Ontario peaminister D. Peterson kuulutas 23. augusti Musta Lindi päevaks Ontarios

Möödunud pühapäeval toimus teine Musta Lindi Päev Molotov-Ribbentropi pakti sõlmimispäeva mälestuseks, mida tähistati 42 linnas maailmas, nende hulgas ka Vilnos, Riias ja Tallinnas. Torontos kogunes sündmusele 5700 inimest, nende hulgas tublisti ka eestlasi ja nende noori. Kümmekond Eesti lippu olid tseremoniaalses rongkäigus, mida kandsid TEVÜ liikmed.

Demonstratsiooni algul laulis Avo Kittask Kanada hümni, misjärel saabusid sündmuse kohale külaliste poodiumi ette paljude riikide lipud, olles kas raudeesriidetaguste riikide omad või nende maade omad, kus samal päeval tähistati Musta Lindi Päeva.

Teadustaja ja Musta Lindi Toronto komitee esimees J. Hašek andis alul edasi uudised, et Stockholmis oli toimunud edukas demonstratsioon, mida kirjeldati Rootsi ja N. Liidu ajalehtedes. Leedus oli demonstratsiooniks kogunenud 2000 inimest, Riias 5000 ja paar tuhat ka Tallinnas; viimase uudise üleandmisel katkestati telefoniühendus. Hašek pidas seda märgiks, et Musta Lindi Päeva idee on üle maailma levimas, mälestades seda kurba päeva 23. augusti, 1939, mis põhjustas II maailmasõja. Nüüd kogunetakse usus, et inimõigused jäävad püsima, demonstreeritakse hukkunute mälestamiseks ja nende julgustamiseks, kes veel asuvad raudeesriide taga. „Oleme siin tunnistajatena, et meie vaenlane on totalitaarne võim ega mitte mingi rass. Oleme siin lojaalsete kodanikena, kel on õigus oma valitsust kritiseerida," ütles ta.

Pärast palvust allutatud riikide vabaduse eest tõusid õhku sajad mustad õhupallid, igas ühe poliitvangi nimi, iga pall tuhandete hukkunute mälestuseks.

J. Hašek tutvustas külalisi, kelle hulgas oli keskvalitsuse minister M. Wilson, Ontario minister T. Ruprecht, Ontario parlamendiliige J. Shymko, linnanõunik W. Boytchuk, mitmete rahvusgruppide organisatsioonide esindajad; aukülalistena Afganistani vabadusvõitleja, kes on Kanadas ravil, ukrainlannast tunnistaja ja Nikaraaguast välja pääsenud vaimulik.

M. Wilson ütles oma kõnes, et Musta Lindi Päeval peame me minevikku meenutama, kuna unustamine oleks reetmine. Vabadusega on seotud kohustus; teistel on lootus, et ühel päeval ollakse jälle vabad. Ta ütles, et peame jätkama oma võitlust vaba rahvana. Kanada on lootuse majakas, mis kunagi ei tohi kustuda. Lõpuks andis ta edasi peaminister B. Mulroney parimad soovid, kes ütles, et Kanada on olnud paljudele põgenikele koduks ja idaeurooplased on Kanada üles ehitanud. Paljud neist teavad kui palju väärt on vabadus, mille eest tuleb võidelda Kanadas ja mujal maailmas.

Rahvusvahelise Musta Lindi Päeva esimees M. Hess tänas Minister M. Wilsonit ja andis talle üle kilbi, tunnustades tema teeneid vabaduse eest seismisel.

Ontario provintsivalitsust ja peaminister D. Petersoni esindas invaliidide-minister T. Ruprecht. Minister ütles, et ta on siin kuna usub õigusse, millele loodavad ka ikestatud rahvad. Kõik kanadalased peaksid teadma, mille eest need rahvad võitlevad. Siin mälestatakse neid, kes kaotasid vabaduse, kui nad lihtsalt tahtsid omal maal vabadena elada. Iga kohusetundlik kanadalane peaks tulevikus teadma, et vabaduse hind on valveolek ja võitlus nende eest, kes oma suuga ei saa enam rääkida. Olgu tänase päeva läkitus Torontost ja mujalt maailmast: me ei alistu võitluseta. Vabadust kogu maailmale!

(Järg lk. 12)

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 ¢.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

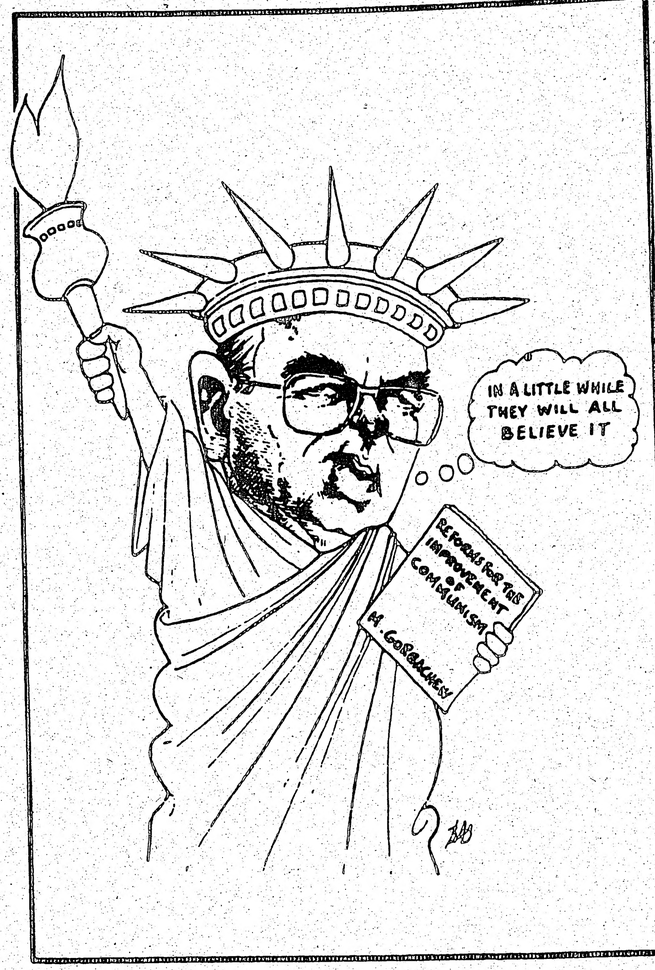

Eesti Vabariigi Saatkonnahoone

Mai algul Torontos peetud sümpoosionil Kanada-Nõukogude suhete ja Balti küsimuste kohta esines ameeriklane William Hough. W. Hough on rahvusvahelise õiguse ekspert ja ta on kirjutanud põhjaliku töö Balti riikide annekteerimise ja selle järelduste *kohta*.

Oli julgustav kuulda kui rahvusvahelise õiguse ekspert leidis, et kunagi sõlmitud lepingud Balti riikide ja teiste võimude vahel kestavad edasi, kuna neid pole keegi anulleerinud. Seega kestab ka Balti riikide „de jure" tunnustamine edasi. Kindlasti on praegusel ajal meie välisvõitluse üheks tähtsamaks ülesandeks kõike teha, et Eesti annekteerimise mittetunnustamine edasi kestaks. Koos sellega käib ka Balti saadikutele ametliku staatuse saamise üritamine Kanadas ja U.S.A's. W. Hough soovitas, et tuleks asutada Balti Keskbüroo Londonisse, Inglismaale, Eesti Vabariigi saatkonnamajasse. Keskbüroo palgalised ametnikud ajaks sealt Baltimaade asju ühisel alusel. Sel ideel on mitmeid häid omadusi ja seda tuleks kindasti meie organisatsioonides põhjalikult kaaluda.

Mis üllatas mitmeid eestlastest pealtkuulajaid oli kõneleja väide, et Eesti Vabariigi saatkonnahoone Londonis seisab praegu tühjalt. Olgugi, et hoone on heas rajoonis ja esinduslik välimusega, võib ette kujutada, mis tühja hoone saatuseks varem või hiljem saab. Kuna saatkonnahoone on selle riigi territoorium, kellele ta kuulub, on väga kurb kui tõesti Eesti Vabariigi ainukene järelejäänud territoorium on kõikide poolt unustatud. Vaba maailma eestlaskonnal on küllaldaselt majanduslikku alust, et hoolitseda et saatkonnahoone oleks *väärikas korras ja teda tarvitatakse selleks otstarbeks*, milleks Eesti Vabariik ta ostis.

Hiljutisel külastusel Londonisse, kus oli ka võimalus saatkonnahoones käia, kuulsime et maja vajab hädapäraselt remonti. Katus lekkivat ja majas ei olevat korralikku keskkütet. Kuid selleks puuduvad rahad. Maja olevat muinsuskaitse all ning seda ei saavat ümber ehitada ega kuidagi kommertsiaalselt kasutada.

Kuna inglased mõned aastad tagasi Eesti Vabariigile kuuluva kulla N. Liidule andsid (millest siis inglise ärimeestele võlgu olevad summad tasuti) kardetakse Inglismaal, et võimaliku poliitilise valitsusmuudatuste korral võidakse ka Eesti Vabariigi saatkonnahoone N. Liidu omanduseks tunnistada. Seepärast oleks ehk soovitav, enne vastavaid samme astuda, kui see meil veel juriidiliselt võimalik oleks, et sellist hädaohtu vältida — kasvõi maja müümise näol, mis kindlasti mitmed miljoneid dollareid (ja isegi naelsterlingeid) väärt on, et seda kapitali siis kuidagi välisvõitluslikuks otstarbeks ära kasutada.

TKO/AT

Lühiuudised

MOSKVA (AP) — Möödunud pühapäeval demonstreerisid tuhanded inimesed kõigi kolme Balti riigi pealinnades Musta Lindi Päeva tähistamiseks. Riiast saadud andmete järgi olevat nüüd ligipääs sealsele Vabadussambale suletud. Sadu inimesi olevat demonstratsioonil arreteeritud.

LONDON (Reuter) — Liibüa diktaator Muammar Kadafi olevat lubanud abiks olla Liibanonis pantvangina kinnipeetava anglikaani kiriku esindaja Terry Waite vabastamisel. Waite hea sõber Graham Lacey, kes paar päeva tagasi Kadafi juures audientsil käis, kinnitab et Kadafi on siiras oma lubaduses.

Olukord Ungaris

Raport madjarite maalt

Ungaris kehtiva olukorra selgitamiseks on võtnud sõna „Vaba Ajakirjanduse Liidu" peasekretär dr. Zoltan Makra ajakirja „Nemzetör'u" veergudel.

MAJANDUSLIK OLUKORD

Lääne pahempoolse massmeedia kiidulaul ungari majandusliku olukorra kohta on täiesti ekslik, väidab dr. Makra. Rahvastik tarbib enam kui produtseerib, välisvõlg on kasvanud mõne aastaga 8 miljardi dollarilt 12. miljardi dollarini, sellega langeb igale ungarlasele praegu välisvõlga umbes $1.100:—. See summa on märgatavalt suurem kui üheski teises idabloki riigis. Nii tavaline kodanik kui ka parteiliige vaatab hirmuga tulevikku. Keskkomitee on lõhestatud, kuid mõlemad falangid otsivad teid pankrotist pääsemiseks. Kadar püüab korraga mängida mingit lepitajat parteifalangide vahel, kuid seni asjata. Punased parteitipud näevad vaeva, et kutsuda lääne poliitikuid külla ja külastavad ise lääne riike, et paluda abi, kuid mitte head nõu, vaid ainult välisvaluutat.

Läänes imesta akse, et kuidas on ungari kuulus „majandusreform" korraga karile jooksnud? Tööstus, eriti rasketööstus pole võimeline tootma võistlusvõimelist kaupa. Rasketööstust, mida ehitati eelmiste Kremli valitsejate käsul üles, pole võimalik seisma panna, et vajalikku kergetööstust välja ehitada. Selleks läheb palju lääne miljoneid vaja! Suur enamus kardab parteis, et rasketööstuse sulgemisega muutub töötute arv väga suureks.

Elatustase langeb isa aastaga; inflatsioon oli möödunud aastal ca 10%. Toodangut tuleks tõsta, kuid rezhiim ei leia teed, kuidas sundida töölisi enam produtseerima, kuigi seda võiks teha kõrgemate töötasude pakkumisega.

Enda elamisnõudmiste rahuldamiseks peab töötaja teenima enamasti kahel kohal. Pikaks venitatud tööpäeva tulemusena ilmub tööline järgmisel hommikul juba väsinuna töökohale ja nii juba hulga aastaid. Unistatud „majandusreform" on põrganud marksistlikleninistlike printsiipide vastu. Osa teoreetikuid soovitavad sotsialistlikku turustamissüsteemi rakendamist, mis oleks kuidagi seotud plaanimajandusega. „Konservatiivsed" majandusjuhid arvavad, et ainult raudse rusikaga mees võib riiki päästa, kes rakendaks mingisugused uued majandusreformid. Nad pole ise kindlad aga tulemustes, kuna see võiks nõuda rahvalt suurt ohvrimeelsust, pidurdaks auto ja pisikese majakese hankimise maania, samuti teeks lõpu mitmel kohal töötamisele. Tegelikke tagajärgi ei oska keegi ennustada, kuid tulemuseks võivad olla rahutused, mille eest kõik võimumehed tunnevad hirmu.

MOTIIVID KADARI VÕIMUL HOIDMISEKS

Ebastabiline majanduslik ja poliitiline olukord on Kadarit kurnanud ja ta tahaks tagasi tõmbuda, mida aga partei ei saa lubada. Pidevat Kadari pensionilemineku edasilükkamist seletatakse Gorbatshovi nõudmisega, et temal on praegu küllaldaselt tegemist tugevate vastastega Moskvas ega saa ohverdada aega satelliitriikide probleemidele. Moskva keskkomitees kasvab rahulolematus Gorbatshovi vastu, kus vaadatakse tema majandusplaane kui illusioone. Labiilse majanduspoliitika tõttu ei soovi Moskva mingisuguseid isikumuudatusi Ungaris ega teistes satelliitmaades.

VÄLISVALUUTA JAHIL

Välisvaluuta puudus on suur ja Kadari rezhiim püüab kõigiti soodustada valuutahankimise võimalusi. Näiteks ungari väliskaubanduse ettevõte „MAVAD" organiseeris aastaid „jahi safarisid" hirvede ning fasaanide küttimiseks. Edust tiivustatult selle kaudu veelgi enam valuuta saamiseks hakati mõni aasta tagasi pakkuma lääne-maailma metsade jaoks ulukeid. Pakkumine leidis vastukõla ja varsti transporditi elusaid „metsloomi" välismaale. Itaalia tellis 100.000 metsjänest ja 100 metskitse. „*MAVAD*" *sai* igalt jäneselt $50:— ja kitselt $500:—. Järgmine transport läks Austraaliasse, kes pidi elusa hirve eest maksma juba $100:—. Inglismaale ja Saksa Liiduvabariiki eksporditi metsjäneseid ning fasaane, USA'sse põlluvutte j.n.e. Kõik näis olevat korras ja „MAVAD" kasseeris välisvaluutat. Kuid õnnetus ei lasknud kaua oodata! Metsaservadel ootasid ulukid jahimehi ega põgenenud küttide eest, vaid lootsid neilt toitu saada! Nad olid harjunud farmides inimestelt toitu saama. Kõigile selletaolistele äridele oli korraga kriips peale tõmmatud!

KULTUURPOLIITILISI RASKUSI

Võitluses ungarluse säilitamiseks on kirjanikud sukeldunud väga raskesse olukorda. Mitte ainult ajakirju pole suletud valitsuse poolt, vaid ka suur hulk autoreid on asetatud „musta nimekirja", mille kaudu on neile suletud igasugune publitsistlik tegevus. Partei vaatab kui andeksandmatule eksisammule, et 30. Ungari ülestõusu aastapäeval kirjutasid alla apellile arvukas hulk tuntud autoreid koos poola, tshehhi ja ida-saksa kirjanikega. Neid ungari kirjanikke pole vahistatud, kuid heideti välja parteist. Kuuldavasti olla nende mõttekaaslaste poolt rajatud mingi „organisatsioon kirjanikele, luuletajatele ning tõlkijatele". Partei laseb neid aga nälgida, sest tööde avaldamise ning honorari maksmise määrab siiski kultuuriministeerium. Sellest on püütud mööda minna vaikimisega. Press on avaldaunud midagi „hilinemistest", raadio ja TV aga üldse ei midagi.

(Järg lk. 5)

„Privaattervishoid" okup. Eestis

Nagu selgub okupeeritud Eesti ajakirjast („Aja Pulss" nr. 12) on Eestis juba ammu hakatud tervishoidu privatiseerima. Nüüd on kavas tasulise süsteemi laiendamine:

„Meie inimeste materiaalne elujärg on viimastel aastatel pidevalt paranenud, mis loob võimaluse tasulise arstiabi saamiseks teatud erialadel. Rõhutaksin siinkohal asjaolu, et juba nõukogude võimu algaastatest on suuremates linnades, nagu Moskva ja Leningrad, ning mujalgi kõrvuti tasuta arstiabiga eksisteerinud tasulised isemajandavad polikliinikud.

Ka Nõukogude Eestis on mõningad meditsiiniteenused olnud alati tasulised ja neid on võimaldanud isemajandavad raviprofülaktilised asutused või osakonnad. . ."

1985. a. 24 detsembril vastu võetud ühismääruses nr. 646 kinnitati tasuliste meditsiiniteenuste, -vormide ja mahu suurendamine Eestis.

Kommentaar

Riiklikud loteriid esin enamikus riikides ja ne saadavad sissetulekud ka takse sotsiaalseks ja tervisli hoolekandeks. Uute seadu kude loteriide esilekerkimi aga vanade tuntud loteriide getõmbe-jõu kaotanud. Nä liri „Sweepstakes", mis al tegevust 1930. aastal ja peavõidud olid kuni viir aastateni $700.000, on Põhja-Ameerika turu kao sega sunnitud peavõitu v dama $200.000 peale. suuremad võiduvõimaluse „Panama Loteria Popular leti ostjatel, kuna Pa riiklik loterii maksab võit välja 72% sissetulekust, n kõrgeimaks maailmas. S kuuluvad Austraalia osar loteriid parimate hulka heade väljamaksude ja v võimalustega. Austr osariigid maksavad kek võitudena välja sissetulekuist, kuna ülej osa kasutatakse hai ehitamiseks ja sotsia hoolekandeks. Kindlas demokraatlikest riikidest väiksema summa tagasi jaks India, kus võitudeks ainult 30% sissetulekust. munistlikud riigid meel odava-hinnaliste piletite raskelt saadaol kaupadega, milleks on autod, külmetusk televiisorid ja muud har ostjale kättesaamatud e Erandiks on Poola, mis n iganädalase „Duzy Lo sissetulekust 50% raha võitudeks.

***Kuigi peavõidu võimalu* väga väikesed, on loteriimüük Kanadas suure pidevalt ja viimaste ar järgi müüdi „Ontario L Corp". poolt möödunud loterii-pileteid $1,5 m väärtuses, millest 1979. sõlmitud kokkuleppe k makstakse umbes $50 keskvalitsusele. Kokkule haselt makstakse keskval ainult „Super Loto", — vincial" ja „Lotto sissetulekutelt, millede damine kuulub „Inter cial Lottery Corp." all kuna „Wintario" ja „Lo sissetulekud kuuluvad tä provintsile. Kuna „Lotta „Wintario" võiduvõima väljamaksud on suhtelis remad „Interprovincial loterii väljamaksudest, ka tulu väiksem. Kuid vaatamata oli provintsiv tulu neilt eelpool-nim kahelt loteriilt möödunu umbes $190 miljonit. dina teistele provintsidel Ontario loterii-tulusi üldisele sissetulekule kasutab need kultuurse sotsiaalseteks program Õnnemängudele kul kanadalased aastas un miljardit, kaasaarvat siinod ja hobuste võidu Kuigi võimalused peavõi minimaalsed, eriti su peavõitudega loteriic valdavam osa õnnemä kulutatud rahast läinuc rikkaks-saamise loo suurte peavõitudega piletite ostmiseks, nagu „6/49" mille peavõidu võimalused on 1:14. vastu, kuna „Wintario**

rivaattervis-
id" okup. Eestis

gu selgub okupeeritud Eesti
rjast („Aja Pulss" nr. 12) on
s juba ammu hakatud ter-
idu privatiseerima. Nüüd on
s tasulise süsteemi laien-
ne:
Meie inimeste materiaalne
rg on viimastel aastatel
valt paranenud, mis loob
naluse tasulise arstiabi
niseks teatud erialadel.
taksin siinkohal asjaolu, et
nõukogude võimu
statest on suuremates lin-
s, nagu Moskva ja Len-
d, ning mujalgi kõrvuti
a arstiabiga eksisteerinud
ised isemajandavad poliklii-
d.
Nõukogude Eestis on mõn-
l meditsiiniteenused olnud
tasulised ja neid on
aldanud isemajandavad ravi-
ülaktilised asutused või
onnad. . ."
85. a. 24 detsembril vastu
ud ühismääruses nr. 646 kin-
tasuliste meditsiiniteenuste,
mide ja mahu suurendamine
s.

si. Näiteks ungari väliskau-
use ettevõte „MAVAD"
niseeris aastaid „jahi
isid" hirvede ning fasaanide
miseks. Edust tiivustatult
kaudu veelgi enam valuuta
niseks hakati mõni aasta tagasi
uma lääne-maailma metsade
s ulukeid. Pakkumine leidis
kõla ja varsti transporditi
aid „metsloomi" välismaale.
ia tellis 100.000 metsjänest ja
metskitse. „MAVAD" sai
jäneselt $50:— ja kitselt
):—. Järgmine transport läks
raaliasse, kes pidi elusa hirve
maksma juba $100:—. Inglis-
le ja Saksa Liiduvabariiki
orditi metsjäneseid ning fa-
e. USA'sse põlluvutte j.n.e.
näis olevat korras ja
AVAD" kasseeris välisvaluu-
Kuid õnnetus ei lasknud kaua
ata! Metsaservadel ootasid
id jahimehi ega põgenenud
ide eest, vaid lootsid neilt
saada! Nad olid harjunud
ides inimestelt toitu saama.
gile selletaolistele äridele oli
aga kriips peale tõmmatud!

LTUURPOLIITILISI
SKUSI

Võitluses ungarluse säilitami-
s on kirjanikud sukeldunud
a raskesse olukorda. Mitte
ult ajakirju pole suletud valit-
poolt, vaid ka suur hulk
oreid on asetatud „musta
nekirja", mille kaudu on neile
etud igasugune publitsistlik
evus. Partei vaatab kui
leksandmatule eksisammule, et
Ungari ülestõusu aastapäeval
utasid alla apellile arvukas
k tuntud autoreid koos poola,
ehhi ja ida-saksa kirjanikega.
id ungari kirjanikke pole
histatud, kuid heideti välja par-
st. Kuuldavasti olla nende mõt-
kaaslaste poolt rajatud mingi
rganisatsioon kirjanikele, luu-
ajatele ning tõlkijatele". Partei
eb neid aga nälgida, sest tööde
aldamise ning honorari maks-
ise määrab siiski kultuuriminis-
erium. Sellest on püütud mööda
inna vaikimisega. Press on aval-
unud midagi „hilinemistest",
adio ja TV aga üldse ei midagi.

(Järg lk. 5)

Kommentaarid

Riiklikud loteriid esinevad enamikus riikides ja nendest saadavad sissetulekud kasutatakse sotsiaalseks ja tervislikuks hoolekandeks. Uute seaduslikkude loteriide esilekerkimine on aga vanade tuntud loteriide külgetõmbe-jõu kaotanud. Näiteks Iiri „Sweepstakes", mis alustas tegevust 1930. aastal ja mille peavõidud olid kuni viimaste aastateni $700.000, on nüüd Põhja-Ameerika turu kaotamisega sunnitud peavõitu vähendama $200.000 peale. Kõige suuremad võiduvõimalused on „Panama Loteria Popular" pileti ostjatel, kuna Panama riiklik loterii maksab võitudeks välja 72% sissetulekust, mis on kõrgeimaks maailmas. Samuti kuuluvad Austraalia osariikide loteriid parimate hulka oma heade väljamaksude ja võiduvõimalustega. Austraalia osariigid maksavad kekmiselt võitudena välja 60% sissetulekuist, kuna ülejäänud osa kasutatakse haiglate ehitamiseks ja sotsiaalseks hoolekandeks. Kindlasti on demokraatlikest riikidest kõige väiksema summa tagasi maksjaks India, kus võitudeks läheb ainult 30% sissetulekust. Kommunistlikud riigid meelitavad odava-hinnaliste piletite ostjaid raskelt saadaolevate kaupadega, milleks on Lada autod, külmetuskapid, televiisorid ja muud harilikule ostjale kättesaamatud esemed. Erandiks on Poola, mis maksab iganädalase „Duzy Lotek'i" sissetulekust 50% rahalisteks võitudeks.

Kuigi peavõidu võimalused on väga väikesed, on loterii-piletite müük Kanadas suurenenud pidevalt ja viimaste andmete järgi müüdi „Ontario Lottery Corp". poolt möödunud aastal loterii-pileteid $1,5 miljardi väärtuses, millest 1979. aastal sõlmitud kokkuleppe kohaselt makstakse umbes $50 milj. keskvalitsusele. Kokkuleppe kohaselt makstakse keskvalitsusele ainult „Super Loto", — „Provincial" ja „Lotto 6/49" sissetulekutelt, millede majandamine kuulub „Interprovincial Lottery Corp." alluvusse, kuna „Wintario" ja „Lottario" sissetulekud kuuluvad täielikult provintsile. Kuna „Lottario" ja „Wintario" võiduvõimalused ja väljamaksud on suhteliselt suuremad „Interprovincial Corp." loterii väljamaksudest, siis on ka tulu väiksem. Kuid sellele vaatamata oli provintsivalitsuse tulu neilt eelpool-nimetatud kahelt loteriilt möödunud aastal umbes $190 miljonit. Vastandina teistele provintsidele ei lisa Ontario loterii-tulusid oma üldisele sissetulekule, vaid kasutab need kultuurseteks ja sotsiaalseteks programmideks. Õnnemängudele kulutavad kanadalased aastas umbes $3 miljardit, kaasaarvatud kasiinod ja hobuste võidusõidud. Kuigi võimalused peavõiduks on minimaalsed, eriti suuremate peavõitudega loteriidel, on valdavam osa õnnemängudele kulutatud rahast läinud kiireltrikkaks-saamise lootusega suurte peavõitudega loteriipiletite ostmiseks, nagu on seda „6/49" mille peavõidu saamise võimalused on 1:14.000.000 vastu, kuna „Wintariol" oma $100.000 iganädalase peavõiduga on need tunduvalt suuremad 1:1.100.000 vastu. Samuti on Lottario oma 1:1,3 miljoni peavõidu võimalusega kindlasti üheks paremaks kanada õnnemängudel. Statistika kohaselt $30.000—$50.000 aastase sissetulekuga perekonnad ostavad umbes 30% kõigist Kanadas müügilolevaist loteriipileteist, kuna alla $10.000 aastase sissetulekuga perekondade osa on ainult 7,9%.

o

Londonis Inglismaal püstitati 1983.a. purskkaev mälestusmärgina Ida-Euroopast päritolevate inimeste mälestuseks, kes anti välja N. Liidule teise Suursõja lõpul Jaltas sõlmitud kokkuleppe kohaselt. Mälestusmärk, mis on kavandatud kujur Angela Connor'i poolt, asub Thurloe Squarel Victoria ja Alberti muuseumi vastas. See on püstitatud kõigi süütute meeste, naiste ja laste mälestuseks, kes kindlasse surma saadeti Moskvale väljaandmisega Läänеliitlaste poolt. Jalta kokkuleppe kohaselt, mis sõlmiti 1945.a. veebruaris, kohustusid Läänеriigid tagasi saatma N. Liitu kõik Ida-Euroopast pärinevad isikud ja selle käsu alla kuulusid peale vangilangenud vene sõdurite ka sunniviisiliselt Saksamaale töölaagritesse toodud töölised ja isegi 1917.a. kommunistliku revolutsiooni ajal Jugoslaaviast põgenenud kroaadid, kelle alaliseks elukohaks oli olnud sellest ajast alates Saksamaa. See mälestusfontään on kestnud, vaatamata Moskva mitmekordsetele protestidele, püsiva tõendina umbes ühe miljoni isiku teadmata saatuse mälestuseks, kes langesid selle häbistava kokkuleppe ohvriks.

H. KIVI

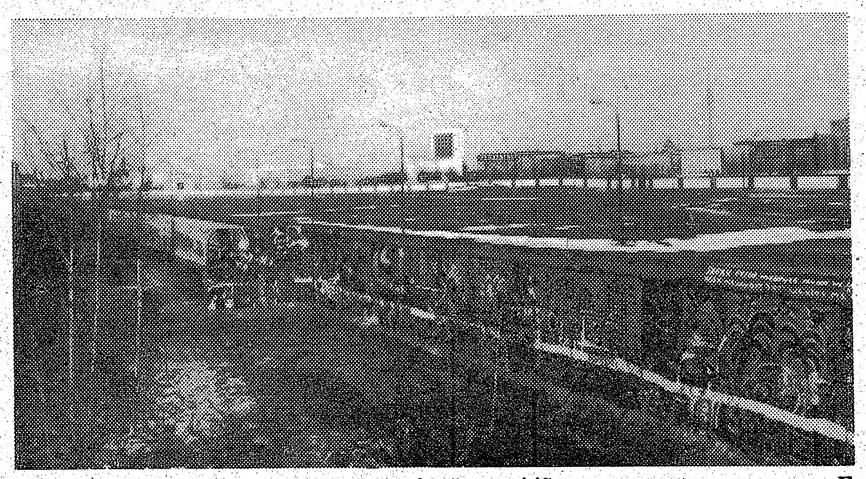

Berliini müür, mis sümboliseerib Nõukogude süsteemi jõuetust. Foto: Tann

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendipärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Äge eesti kriitika nõukogude põllumajanduspoliitika vastu

Kultuuriajakirja „Sirp ja Vasar" 24. numbris ilmus üks teravamaid kriitikaid senini nõukogude põllumajandussüsteemi vastu, mis N. Liidus on avaldatud. Autor: vanemteadur Ivar Raig, kes on viimasel ajal üha rohkem esile tõusnud põllumajandusteadlasena, mida rohkem uutmisprotsess on hoogu võtnud.

Ivar Raig ütleb, et kuigi Eesti põllumajandus on kõrgemal tasemel kui Nõukogude Liidu üldine põllumajandus, siiski jäävad näitajad järjest rohkem maha maailma parimatest. Ta jätkab:

„Siiski tundub, et ka meie vabariigi rahvamajanduse nõrgim lüli, kust kett rebenema hakkab, on põllumajandus. Kahel viimasel viisastakul pole täidetud põllumajanduse plaaniülesandeid."

Põllumajanduse kogutoodangu keskmine maht oli aastatel 1984-1985 vaid neli protsenti suurem kui aastatel 1976—1980, sealhulgas taimekasvatuses 0,8 protsenti langes teravilja ja kartuli kogutoodang ja saagikus. Samaaegselt kasvas põllumajanduse omahind (sest samal ajal kasvas Eesti elanike arv keskmiselt 3,6 protsenti aastas). Suured kulutused põllumajanduse alal ei kandnud peaaegu üldsegi mingit vilja. Kulutused kasvasid võrreldatavates hindades (nii väljendab seda Ivar Raig, mis tegelikult tähendab inflatsiooni tunnistamist) 30,9 protsenti põhifondide osas, energi osas 27 protsenti, elektrianergiat kasutati koguni 29,7 protsenti rohkem ja mineraalväetisi üle kümne protsendi rohkem. Ivar Raig konstateerib:

„Maailmas on vähe piirkondi (kui üldse on), kus põllumajanduses oleks eraldatud nii suur osa rahvamajanduse kapitaalmahutusest ja energiabilansist kui meil (näiteks 1985. a. kulutati Eesti NSV põllumajanduses ainult elektrienergiat üle kolme korra enam kui kogu vabariigis valgutuseks ja elanike elutarbelisteks vajadusteks kokku). Akadeemik A. Nikonovi andmetel on NSV Liidu põllumajandus juba ammu muutunud energiat tootvast (fotosünteesiga) rahvamajandusharust energia tarbijaks (Eesti NSV põllumajanduses toimus see muutus 1970. aastate lõpus). Paljudes arenenud maades (ka meiega võrreldavates tingimustes) on põllumajandus aga endiselt energiat tootev majandusharu."

Käesoleval viisaastakul peavad eesti põllumehed plaani järgi suurendama taimekasvatustoodangut 16,4 protsenti ja loomakasvatustoodangut 12,3 protsenti, kuigi enam ressurse juurde ei ole loota.

Miks on olukord niivõrd raske põllumajanduse alal? Raig loetleb mitemsuguseid tõsiseid probleeme ja algab peaprobleemiga:

„Esiteks, põllumajanduse juhtimise üli-tsentraliseerumine ja bürokratiseerumine. Eesti NSV Agrotööstuskomitee süsteemis töötab nüüd juba üle 47 000 juhi, ametniku, spetsialisti ja teenistuja, mis teeb ligemale 27 protsenti kogu ATK töötajaskonnast (põllumajanduses on nende osa ca 20 protsenti). Loomakasvatajaid ja mehhanisaatoreid on ATK-s kokku ligilähedaselt niisama palju kui kontoritöötajaid! Seniajani jätkub administreerimine pisiasjades, majandite ja ettevõtete juhid upuvad instruktsioonidesse ning nende tööaeg ja otsustamisvõime sõltuvad liialt kontrollijaist. (Veel hiljuti nõudis meie vabariigi ATK kõigilt majanditelt andmeid saepuru tootmise ja emiste poegimise kohta kuude lõikes!)"

Teine suur probleem on bürokratism juurdekirjutamistega altkäemaksude vastu ja töötasude niivõrd suur nivelleerimine, mille tagajärjel enam pole stiimulit töötamiseks:

„Rahaliste ja muude vahendite ümberjaotamisega tugevamatest majanditest nõrgematesse hakkas levima sotsiaalne parasitism. Paljud nõrgemad majandid ja osa maaelanikkonnast on muutunud ülalpeetavaks, kellel pole peaaegu mingit stiimulit teha oma tööd senisest paremini."

Raig mainib, et varem kuulutati edukamad talumehed kulakuteks ja neid asendati isikutega, kes ei tundnud tööd ja nägid põllumehetööd ainult hariliku töökohana, kus tuleb töötada teatud kellaajani. Selle suhtumise asemele pakub Raig uue lähtepunkti:

„Põllumajanduses peaksid juht ja töö täitja olema valdavalt ühes isikus. Ainult nii saab töötajaid panna tegelikult vastutama oma töö lõpptulemuste eest. Muudel juhtudel võib sellest ainult lõputult rääkida."

Probleemide hulka kuulub muidugi ka alkoholism, mille kohta Raig toob mõningaid huvitavaid arvusid:

„Ainult alkoholimürgituse läbi sai möödunud viisaastakul surma 336 maainimest. Õnnetusjuhtumite, mürgituste ja traumade tõttu hukkunud inimeste suhtarv oli maa XI viisaastagul 37 protsenti suurem kui linnas, seahulgas transpordivahendite läbi hukkunute arv isegi 66 protsenti, kuigi maal on liiklustihedus madalam. Viimase kümnekonna aasta jooksul on vähenenud maarahvastiku keskmine eluiga, jäädes möödunud viisaastaku lõpul maha linnarahvastiku keskmisest 3,1 aastaga (meestel 3,6, naistel 1,8 aastat)."

Peale selle on maal negatiivne loomulik juurdekasv.

Suure „fetisheerimine" on probleemiks efektiivse administratsiooni loomisel aga ka looduskeskkonnale.

„Veel mitte kaua tagasi arvati, et mida suurem majand, seda efektiivsem tootmine ning seda sotsialistlikum tootmisvorm."

Lõpuks annab Raig kriitilise ülevaate sotsiaalsetest probleemidest maal. Alkoholism on ju tihti tingitud teistest sotsiaalsetest probleemidest, mille loetelu näib peaaegu lõpmatu: toidupuudus, haridusepuudus, kultuuripuudus, spordipuudus, meditsiinipuudus, jne.

Refereeritud artikkel käsitles põllumajandusprobleemide põhjusi. Hiljem tuleb Raig teistes artiklites tagasi konkreetsete ettepanekutega, kuidas olukorda parandada.

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

Uued kõrge % kinnised tähtajalised hoiused

1 aastaks 8.50%
2 aastaks 8.75%
3 aastaks 9.00%

Informatsiooniks helistada:
465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3
teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

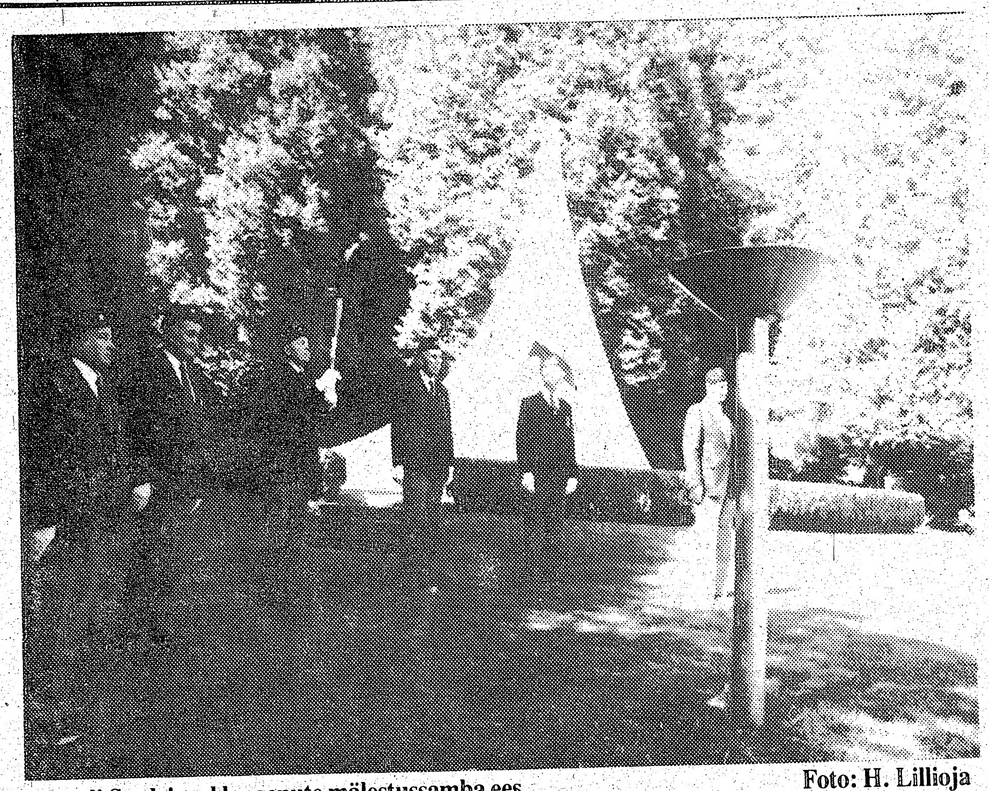

Võidutuli Seedriorul langenute mälestussamba ees. Foto: H. Lillioja

Metsaülikool lõppes

Pühapäeval, 23. augustil lõppes Kotkajärvel Metsaülikooli järjekordne kursus. Meie lehe eelmises numbris kirjeldasime kursuse algpäevi — pühapäeva ja esmaspäeva. Nüüd on meil võimalus ülejäänud nädala tegevusest kirjutada ja seal tõstatatud küsimusi arutada.

Nagu meie eelmises artiklis mainitud, algas kava laupäeval, 15. augustil prof. Parmingu loenguga eestluse problemaatikast, millele järgnesid loengud mitmetel aladel — Hilja Jukkum toidust eesti kirjanduses, Mäie *Pulst Anna Haava ja Hando Runneli* luulest; ka toimus ühine pidulik õhtusöök. Pühapäeval algas keele ja kõnerühmade tegevus, toimus laudkonnavestlus tänapäeva Eesti üle, ning prof. Parmingu loeng Nõukogude Liidu poliitika kohta. Peale õhtusööki toimus Rutt Tulvingu ettekanne Eesti ja Läänemaade graafika kohta koos valguspiltidega.

Esmaspäeva hommikul olid keele- ja kõnerühmad juba täies hoos, Olev Trässi, Oskar Müllerbeck'i, Liivi Jõe, Talvi Laeva, Harri Mürgi, Maire Raidna, Vello Salo, Heino Susi ja Aarne Vahtra juhendamisel. Tiina Kirss pidas loengu Friedebert Tuglase ja Viivi Luige loomingust ja pärastlõunal toimus kirjandusseminar, mida juhendasid Tiina Kirss, Heino Susi ja Toomas Ilves.

Seesama Toomas Ilves jätkas oma innukat tegevust teisipäeval, mil ta pidas loengu keskkonnasaastmise üle Eestis. See kõneaine jagunes hiljem mitmeks eriharuks ja täitis terve päeva programmi. Ilves, kes töötab Vabadusraadio juures Münchenis uudiste-analüüsijana, rääkis fosforiidi-kaevanduse röövmajandusest Eestis ja võimalusest, et saastamine levineb kõigisse Eesti sisevetesse ja isegi Läänemerele. Õhtul rääkis Jyri Kork hea huumoriga teemal ,,Liivimaa libahundid'', mis eriti noorematele paistis meeldivat. Ettekande pidas ka Riina Kionka Nõukogude rahvuste-poliitika kohta, kus ta õige põhjalikult valgustas praegust olukorda N. Liidus ja ka Kodu-Eestis.

Kolmapäeval pidi ajaloolane Hain Rebas rääkima metsavendlusest Eestis peale sõda, aga kuna ta materjalid ei olnud kohale jõudnud, rääkis ta raamatu taustal ,,Sõjas ja vallutatud kodumaal'', kirjutatud major Leetma poolt, kes ise metsavennana Eestis tegutses. Raimo Toiviainen, soome rahvusest MÜ osaleja, rääkis poliitilisest olukorrast peale sõda, eriti Soomes 1948. aastast. *Ta rääkis päris hästi eesti keelt.*

Hiljem pidas ta ka loengu ja ettekande eesti helilooja Veljo Tormise loomingust, mängis Tormise muusikat ja isegi vahendas tema lindistatud helitööde müümist. (Tormise helilindid Toiviaise vahendusel on müügil ka VE talituses).

Neljapäeval jatkusid keeletunnid ja oli kavas eesti rokkmuusika, mida Ingvar Liitoja korraldas. Ta mängis linte mis olid väga rahvusliku sisuga. Kuid tekste peab väga hoolikalt kuulama, et neist aru saada. Üks neist oli pikk armastuslugu, lõppedes sõnadega ,,Ma armastan sind, mu kodumaa'', mis tõi kuuljail pisarad silma.

Õppekava jatkus reedel, mil Vello Salo rääkis eesti kirikust Toomas Ilves rääkis veel poliitilisest olukorrast Eestis ja Jyri Kork pidas loengu teemal ,,Vadja vanasõnad'', mis väga menukalt läks ja rahvast naerma pani.

Toomas Ilves rääkis varjunime all Eestist välja saadetud materjalist ja Hain Rebas tegi analüüsi olukordadest ja probleemidest Eestis, nii sise- kui välispoliitilistest ja ka majanduslikest. Õhtul kandis, nagu juba varem mainitud, Toiviainen ette Tormise muusikat.

Laupäeval, mis oli viimaseks Metsaülikooli loengutepäevaks, tegutsesid jälle keele- ja kultuuriringid, harjutati laulu ja tehti paadisillal teatrit (eelmise teatrietenduse video-linti oli juba Peamajas näidatud).

Toimus ka nõupidamine Metsaülikooli juhtivate isiksuste vahel, kus arutati tänavuste loengute ja esinemiste otstarbekohasust ning tuleva-aastaste programmide otstarbekohast koostamist (pühapäeva hommikul jatkus see nõupidamine laiemal skaalal rohkemate osavõtjatega). Samuti korraldasid omavahelise koosoleku Toronto Eesti Õppetooli endine (lahkuv) juhataja professor Tõnu Parming ja uus (äsja kohalejõudnud) juhataja prof. Hain Rebas, professor Trässi kui kursuste juhataja ja nende ridade kirjutaja kui uudishimuliku pealtkuulaja osavõtul. Siin arutati Õppetooli raames üles kerkinud (ja veel kerkivaid praktilisi küsimusi ning võimalike eestikeelsete- ja eestialaste võõrkeelsete) trükiste ja raamatute publitseerimist ning laiema lugejaskonna ette viimist.

Laupäeval kell 2 p.l. pidas Arvi Tinits-Kork loengu ,,Lennuväepoiste'' liikumise ja nende ajalugu käsitava raamatu ,,Välgumärgi kasvandikud'' kohta, millel rohkem kui paarkümmend kuulajat osalesid ja kus arvukalt küsimusi esitati.

Laupäeva õhtul lõppes MÜ kursus ametliku ,,balliga'', kus esinesid nii tantsijad kui laulukoorid, deklameeriti ja mängiti trompetit, võeti sõna ja tantsiti. Igaüks pidi midagi kirevat ja kulla-karralist seljas või peas kandma ja soodustati ,,impromptu'' lauluinimesi, nii gruppides kui üksikult, oma häält kuulda laskma. Isegi mõningaid sõdurilaule oli kuulda — ka soomekeelseid, sest noor, Kanadas sündinud ja kasvanud laulumees Toiviainen oli alles hiljuti vabatahtlikult Soome sõjaväes teeninud.

Peo ajal (ja ka peale selle lõppemist) käis saun ning kell 12.30, seega juba pärast kesköö ning pühapäeva arvel, toimus Peamajas videolindistatud Baltimore Eesti Teatri näidendi ,,Hambajäljed Suislepa Õunal'' näitamine. mis näidendi kohandaja-kirjutaja Jyri Korgi poolt külakostina kaasa oli toodud.

Pühapäevahommikul pärast hilist hommikusööki toimusid veel lühikesed gruppide jumalagajätmised, siis analüütiline koosolek kiituste ja laituste kuulmiseks ning üldine ,,aja-raju''. Pealelõunal asuti koduteele. Üldine arvamine oli, nii juhatuse kui ka osavõtjate poolt, et Metsaülikooli viimane kursus, kuigi veidi teistsugune kui eelmised, oli hästi ja edukalt korda läinud.

ARVI

Tahtejõud on meie tugevuseks!

15. augustil kuumal pealelõunal oli Seedriorgu kogunenud kesiselt endisi sõjamehi abikaasadega. Trotsides seda väikesearvulist osavõttu, pidasid nad siiski oma tavaks saanud Toronto ja Hamiltoni Võitlejate Ühingute ühist perekonnaõhtut. Arvatavasti oli sellele nädalalõpule kuhjunud liialt palju, nii tähtpäevade kui ka suvepäevade näol.

Enne piduliku kava algust prooviti lasketiirul oma osavust, samuti nauditi Seedrioru ujulat.

Kell 17.00 koguneti alla mälestussamba lähedusse Toronto ja Hamiltoni V.Ü. lippude ette, kus H.E.V.Ü esimees A. Jurs oma lühikeses sõnavõtus mälestas langenud sõjakaaslasi ning mainis, et 10. aug. on kuulutatud ,,Eesti rahva võitluspäevaks'', mida mitmel mandril tähistatakse. Sõnavõtu lõpul ja ,,Eestimaa, Su mehe meel'' helide saatel asetasid lillekimbud sammaste ette- Toronto E.V.Ü. esindaja ksv. Rätsep ja Ellen Lindaja ning Michigani V.Ü. liige ksv. Lemmiksoo ja Kathe Lember.

Järgnes õhtusöök saalis, mille oli valmistanud pr. Kirs Torontost. Õhtune lõbusam osa oli jällegi ksv. R. Tralla vilunud kätes koos mezzo-sopran H. Sepp'a ja sopran A. Teraga. Muusikaline saade oli G. Iltalilt, kelle hooleks koos oma orkestriga olid ka hilisemad tantsuhelid.

Eeskava alguses ksv. A. Jurs tutvustas esinejaid ning teatas, et 19. sept. 1987 on Lakewoodis P-Ameerika Eesti Sõjameeste suvepäevad. Soovitas ühise bussisõiduga siit tulla kaasa seda päeva pühitsema.

Tervitusi tõi ksv. E. Ruberg Soome Veteranidelt, Soomepoiste ja Montreali V.Ü. poolt. Lausudes, et tahtejõud on olnud seni meie tugevuseks, andku Jumal jaksu ka edaspidiseks. A. Jurs andis edasi aupeakonsul I. Heinsoo soovid õhtu heaks kordaminekuks, kuna ta pidi varem lahkuma teise ürituse tõttu. Lühike sõnavõtt oli ka Toronto V.Ü. esimehelt Ü. Tamre'lt.

Laskevõistluse tulemused teatas J. Reinoja, andes üle võitjatele karikad: I koht- R. Vist, II -ksv. R. Tralla ja III — nooremapõlve esindaja Seedriorust-Karl Tera. Seda laskevõistlust aitas läbi viia, annetades ka laskemoona T.E.V.Ü. liige A. Kaasik.

R. Tralla, oma õhtust kava alustades, mainis, et selles ruumis toimus 19. sept. 1979.a. esimene selline koosviibimine, kuigi hoopis suurema hulga osavõtjatega. Ta tänas ka G. Iltal'it pideva hea koostöö ja muusikalise saate eest. Kava algas ühislauluga ,,Täna me liigume'', millele järgnes R. Tralla esitusel ,,Tulge kokku eesti pojad''. Edasi oli kavas duett ,,Kodumaine kevad'' (U. Kook) H. Seppa ja A. Tera meeldivas ettekandes. R. Tralla'lt ,,Kodumaa neiu'' ja P. Ardna ,,Varsakabi'' A. Tera esitusel. Mezzo-sopran H. Seppa poolt ,,Rukkilille lõhnast leidsin'', R. Tralla ,,Valse Rondo'' (Plauguette), sopran A. Tera ,,Kas mäletad?'', ameerika viisil H. Sepp'a esitusel ,,Valged roosid'' ning duett ,,Lapsepõlve kodu'' (U. Kook) H. Sepp ja A. Tera. Tugev aplaus oli tänuks kuulajaskonnalt ning kava lõppes ühislauluga ,,Meil merivood on vabad''. Tänuks meeldivate ettekannete eest andsid esinejatele roosid üle E. Lindaja ja A. Jurs, kes tänas ka R. Trallat kava koostamise ja *kaasvõitlejate abi*kaasasid meeldiva muusikalise külakosti eest. Samuti tänati perenaist roosidega.

Algas jalakeerutus G. Iltal'i orkestri helide saatel, millised veel peale südaööd Seedrioru orgudes kajasid. Tantsu vahel loositi välja ka loterii, mille nobedasti läbi müüs agar pr. K. Lember ja loosid tõmbas välja külaline Saksamaalt — pr. Lepik. Loosimise üldkorraldamine oli ksv. H. Lember'i hoole all ning loterii heaks kordaminekuks olid annetanud 14 kaasvõitlejat: A. Jurs, H. Lember, A. Woode, A. Himma, M. Pertens, J. Reinoja, Kirs, E. Lindaja, L. Ploom, M. Pihlak, A. Tooming, Ü. Tamre, J. Kirsipuu ja P. Kunstimees.

Peolisi jatkus veel pühapäevakski Seedrioru mõnusid ja oma ,,võiduõnne'' nautimiseks.

JAAN ALMER
Katusetööd
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society
Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress — 416-766-5107.
See ei kohusta liikmeks astuma.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Sõjaoht Pärsia lahes

MANAMA, Bahrain (A UPI) — Iraani sõjalaev lähe USA laevade poolt kaitstud takonvoile ja alles pärast mekordset hoiatust pöör minema, teatatakse Associa Pressi poolt, kelle reporter das konvoi kohal USA mere kopteris. Iraani kahurp lähenes kuni 2,5 meremi konvoist, kuid pärast mit kordset hoiatust USA kop emalaeva ,,Guadalcanal'' fregati ,,Jarrett'' poolt so neile head päeva, kinnitade tal ei ole halbu kavatsusi ja on kohal ainult vaatlej ,,rahvusvahelistes vetes''. kõnelus oli selgesti kuulda esmaspäeva-õhtustes telesa tes.

Kohal olnud BBC repo aga väidab, et Iraani lae eemaldunud enne kui ,,Gua

Olukord

(Algus lk. 2)

Olukorra mitte tundmise järjel saatis aasta alul vene janike liit ungari kirjan küllakutse Moskvasse, öeldi, et Gorbatshov võtab isiklikult vastu!

DIPLOMAATSED ,,ARUSAAMATUSED''

Aastavahetusel otsustas s nisteerium Budapestis pidu rumeenia kodanike läbireis Saksasse või ka ümberpõ DDR'ist Rumeeniasse. *vahistatakse neid Ungari p* üle Budapesti transport reisuhimulisi rumeenlasi k dades tagasi. Märkida või Austria ja Rumeenia vahel e viisumikohustust. N.n. ,,t passiga'' Ungarisse saabuv meenlased tohivad takis Austria läbida.

Ungaris on levinenud k et nende kolme riigi vahe mingi salajane kokkulepe kohaselt tuleb Ungaril ta rumeenlaste reise. Rahva arusaamata see olukord põgenikud või reisijad meeniast on pärit Sieben nist, milline maakon asustatud peamiselt ungarl

MILJÖÖKAITSJATE MU

Lääne-Ungaris on kerkinud suured saastum leemid. Selle olukorra p rahvale austria TV prog mida Ungaris vaadatakse maa-aluse raudtee ehitam vabanenud suures koguse nagu fenooli, tsüaniidi, di j.t. . .

Ungarlased nägid aust kaudu, kuidas see mürgin koos kõigi gaasidega veokitel Austria-Ungari ühe sealse surnud jõesängi Tulemuseks on, et kogu protesteerib miljöökaitsja vedamisel.

Ungaris kardetakse, seisavad väga rasked aj partei keskkomitees on võ enamus ortodoksed kom ja selle arvulise ülekaalu hoolitsenud Kadar. Tule näitama, kuidas ta Gor ähmaseid ja ebamä muudatusi suudab ra Ungaris.

JÜRI

n meie

oli Seedriorgu kogunenud
ega. Trotsides seda väikese-
siiski oma tavaks saanud
Ühingute ühist perekon-
idalalõpule kuhjunud liialt
epäevade näol.

nnetades ka laskemoona
E.V.Ü. liige A. Kaasik.
R. Tralla, oma õhtust kava
ustades, mainis, et selles ruumis
imus 19. sept. 1979.a. esimene
lline koosviibimine, kuigi
opis suurema hulga osavõtjate-
. Ta tänas ka G. Iltal'it pideva
a koostöö ja muusikalise saate
st. Kava algas ühislauluga
Täna me liigume", millele
rgnes R. Tralla esitusel „Tulge
okku eesti pojad". Edasi oli
avas duett „Kodumaine kevad"
J. Kook) H. Seppa ja A. Tera
eeldivas ettekandes. R. Tralla'lt
Kodumaa neiu" ja P. Ardna
Varsakabi" A. Tera esitusel.
lezzo-sopran H. Seppa poolt
Rukkilille lõhnast leidsin", R.
ralla „Valse Rondo" (Plauguet-
), sopran A. Tera „Kas
äletad?", ameerika viisil H.
epp'a esitusel „Valged roosid"
ing duett „Lapsepõlve kodu"
J. Kook) H. Sepp ja A. Tera.
igev aplaus oli tänuks kuula-
askonnalt ning kava lõppes
hislauluga „Meil merivood on
abad". Tänuks meeldivate et-
ekannete eest andsid esinejatele
osid üle E. Lindaja ja A. Jurs.
es tänas ka R. Trallat kava
oostamise ja kaasvõitlejate abi-
aasasid meeldiva muusikalise
ülakosti eest. Samuti tänati
erenaist roosidega.

Algas jalakeerutus G. Iltal'i
rkestri helide saatel, millised
eel peale südaööd Seedrioru
rgudes kajasid. Tantsu vahel
ositi välja ka loterii, mille
obedasti läbi müüs agar pr. K.
ember ja loosid tõmbas välja
külaline Saksamaalt — pr. Lepik.
Loosimise üldkorraldamine oli
ksv. H. Lember'i hoole all ning
oterii heaks kordaminekuks olid
annetanud 14 kaasvõitlejat: A.
Jurs, H. Lember, A. Woode, A.
Himma, M. Pertens, J. Reinoja,
Kirs, E. Lindaja, L. Ploom, M.
Pihlak, A. Tooming, Ü. Tamre,
J. Kirsipuu ja P. Kunstimees.

Peolisi jatkus veel pühapäe-
vakski Seedrioru mõnusid ja oma
„võiduõnne" nautimiseks.

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society

Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress — 416-766-5107.

See ei kohusta liikmeks astuma.

PAGE
VICES LTD., BROKER
ENUE, TORONTO

Sõjaoht Pärsia lahes

MANAMA, Bahrain (AP-UPI) — Iraani sõjalaev lähenes USA laevade poolt kaitstud naftakonvoile ja alles pärast mitmekordset hoiatust pöördus minema, teatatakse Associated Pressi poolt, kelle reporter lendas konvoi kohal USA mereväe kopteris. Iraani kahurpaat lähenes kuni 2,5 meremiilini konvoist, kuid pärast mitmekordset hoiatust USA kopteri-emalaeva „Guadalcanal" ja fregati „Jarrett" poolt soovis neile head päeva, kinnitades et tal ei ole halbu kavatsusi ja laev on kohal ainult vaatlejana „rahvusvahelistes vetes". See kõnelus oli selgesti kuulda USA esmaspäeva-õhtustes telesaadetes.

Kohal olnud BBC reporter aga väidab, et Iraani laev ei eemaldunud enne kui „Guadalcanali" pardalt üks rünnakkopter õhku tõusis ja „Jarret" ähvardavalt kursi iraanlaste peale võttis.

Samal ajal lähenesid mitmed väiksemad kiirpaadid USA destroierile „Kidd", mis nende suunas paar kuulipildujavalangut saatis. Ameeriklased olevat lähenejail üle pea tulistanud. Pärast seda kiirustasid need minema.

Lühiuudised

LÄÄNE-BERLIIN (AP-UPI) — Briti ametivõimud andsid välja uue teadaande, mille kohaselt Spandau vanglas kinnipeetud Rudolf Hess olevat end ikkagi üles poonud. Ta laip olevat salaja maetud, kinnitab Hessi perekond. Ta poeg, 49-aastane Wolf-Rüdiger Hess olevat saanud rabanduse ja viibivat praegu Müncheni haiglas. On liikumas kuulujutud, et vangispeetud Hess ei olnudki see õige endine Hitleri asemik, sest tal puudnud kuulihaava arm kopsus, mille Hess olevat I maailmasõja aegu saanud.

SÖUL (UPI) — Roh Tae-Woo, kes on Õigluse-partei juhataja ja praeguse presidendi poolt toetatud presidendikandidaat, kinnitab et valitsus ei kavatse sõjalise jõuga tudengite ja tööliste proteste maha suruda, kes demonstreerivad ikka veel praeguse valitsuse vastu. Roh avaldus tuli kolm päeva pärast seda kui president Chun Doo Hwan lubas „astuda resoluutseid samme" vasakpoolsete demonstrantide vastu.

LONDON (Sun) — Briti siseminister Douglas Hurd kutsus kokku oma nõuandjad, et arutada sealsete tulirelva-seaduste tõhustamist. Briti relvaseadused on juba praegu maailma karmimate hulgas. Teatavasti tappis 27-aastane Michael Ryan möödunud nädalal Hungerfordis 16 inimest ja haavas 14.

KGB nüüd „kulturnõi"

Tänapäeva KGB mehed ja naised on „partei poliitilised sõdurid", kirjutab KGB ülema abi G. Agejev ajalehes „Trud". Nad omavad laialdasi teadmisi humanitaar ja loodusteadustes ning tehnikas ja õpivad pidevalt edasi. Nendeks võivat saada iga kodanik, keda kasvatatud sotsialistliku eluviisi põhimõtteis ja kes armastab oma isamaad.

Gorbatshovi heatahtliku silma all, kirjutab Agejev, loodetakse ühelt sensitiivselt ning kultuuriliselt agendilt, et ta praegusel demokraatia laienemise ja avalikustamise perioodil oleks täiuslik oma aktiivses tegevuses toetudes rahva usaldusele ja kaasabile.

Lääne vaatlejate arvates on vähemalt 600.000 nõuk, elanikku KGB liikmed.

Kõneldes KGB-le alluvast piirivalvest teatab Agejev, et katsed salaja üle piiri sisse tulla, ei ole vähenenud.

EPL

Eesti toitude valmistamine

kui endal ei ole aega . . .

MEIE VALMISTAME

Peod, pulmad, matused

TIIU ROISER —
tel. 492-7614; 485-9886

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

Olukord

(Algus lk. 2)

Olukorra mitte tundmise tagajärjel saatis aasta alul vene kirjanike liit ungari kirjanikele küllakutse Moskvasse, milles öeldi, et Gorbatshov võtab neid isiklikult vastu!

DIPLOMAATSED „ARUSAAMATUSED"

Aastavahetusel otsustas siseministeerium Budapestis pidurdada rumeenia kodanike läbireise Ida-Saksasse või ka ümberpöördult DDR'ist Rumeeniasse. Nüüd vahistatakse neid Ungari piiril ja üle Budapesti transporditakse reisuhimulisi rumeenlasi käeraudades tagasi. Märkida võiks, et Austria ja Rumeenia vahel ei kehti viisumikohustust. N.n. „turistipassiga" Ungarisse saabuvad rumeenlased tohivad takistuseta Austria läbida.

Ungaris on levinenud kõlakas, et nende kolme riigi vahel oleks mingi salajane kokkulepe, mille kohaselt tuleb Ungaril takistada rumeenlaste reise. Rahvale on arusaamata see olukord, sest põgenikud või reisijad Rumeeniast on pärit Siebenbürgenist, milline maakond on asustatud peamiselt ungarlastega.

MILJÖÖKAITSJATE MURED

Lääne-Ungaris on esile kerkinud suured saastumisprobleemid. Selle olukorra paljastas rahvale austria TV programm, mida Ungaris vaadatakse. Viini maa-aluse raudtee ehitamisel on vabanenud suures koguses gaase nagu fenooli, tsüaniidi, dioksüüdi j.t. . .

Ungarlased nägid austria TV kaudu, kuidas see mürgine muld koos kõigi gaasidega veeti veokitel Austria-Ungari piirile ühe sealse surnud jõesängi täiteks. Tulemuseks on, et kogu Ungari protesteerib miljöökaitsjate eestvedamisel.

Ungaris kardetakse, et ees seisavad väga rasked ajad kuna partei keskkomitees on võimutsev enamus ortodoksed kommunistid ja selle arvulise ülekaalu eest on hoolitsenud Kadar. Tulevik peab näitama, kuidas ta Gorbatshovi ähmaseid ja ebamääraseid muudatusi suudab rakendada Ungaris.

JÜRI ADILA

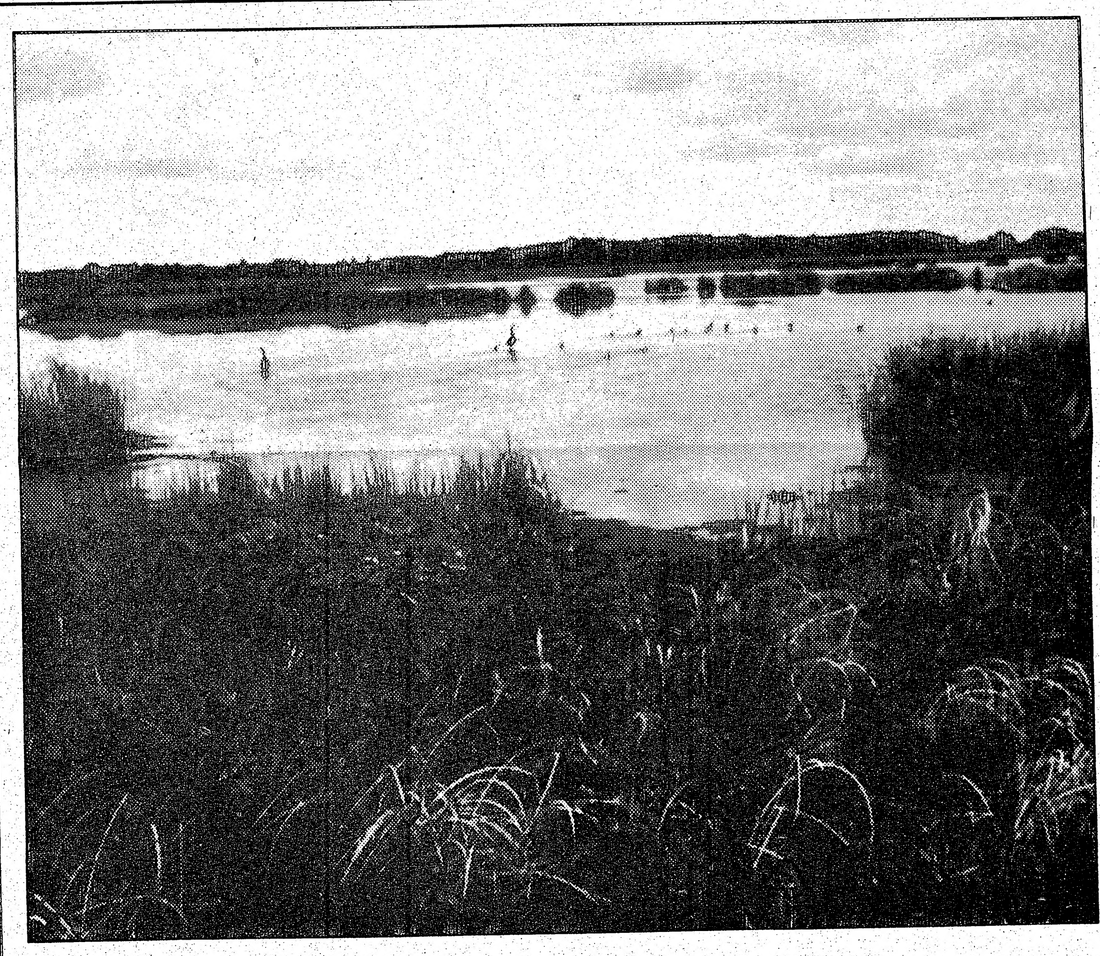

Kasutamiskõlbamatu raba väärt miljard dollarit aastas — suudame me teid selles veenda?

Kanada rabad ja sood on suvekoduks peaaegu kõigile Põhja-Ameerika 45-le miljonile pardile ja muule veelinnule — loodusvara, mille väärtus on enam kui miljard dollarit aastas ja mis on aluseks 40-ne tuhandele turismi ja looduskaitsega seostatud töökohale.

Sellele lisaks elunevad neil aladel paljud muud loomad ja linnud ning nad on ka tähtsad ökoloogiliste puhveraladena . . . kammitsemaks vett, mida vajavad rabasid ümbritsevad alad ja takistamaks maa pealiskihtide uhtumist. Paraku, inimese sekkumisega looduse loomulikku käiku, on Kanada sood ja rabad kadumas ja nende looduslik tasakaal ohustatud.

Föderaal- ja provintsivalitsused on asutanud mitmeid looduskaitse alla kuuluvaid alasid — 1000 ruutkilometrit Kanada loodusest on kaitstud, ent teha on veel palju.

Teadmaks millist osa teie võiksite mängida Kanada loodusvarade säilitamisel astuge ühendusse föderaal- või provintsikeskkonna ministeeriumite looduskaitse osakondadega või samu sihte taotlevate kodanike rühmitustega.

Pidage meeles, investeerides nüüd oma aega ja raha Kanada looduskaitsesse teenite intresse tulevikus.

Environment Canada Environnement Canada

Canada

SPORT

Kanada meistrivõistlused Johnson 100 m 9,98

Juuli lõpus Ottawas peetud Kanada kergejõustiku meistrivõistlustel võitis Ben Johnson 100 meetrit ajaga 9,98 sek. — esmakordne alla 10 sekundi jooks tänavu. 9,98 on ka parim aeg mis 100 meetris kunagi saavutatud Kanada pinnal. Johnson, kes on kuulus oma ülikiire stardi poolest, jäi seekord ,,tukkuma". Tema normaalse stardi puhul oleks ta tõenäoliselt purustanud maailmarekordi.

Johnson võitis külmas vihmasajus ka 200 meetrit ajaga 20,93, lüües tiitlikaitsjat Atlee Mahorni, kellel see distants on erialaks. See oli Johnsonil tänavu esimene jooks 200 meetris.

Kanada meister kümnevõistluses Dave Steen proovis õnne ühel üksikalal ning tuli 5.10-ga võitjaks teivashüppes. Kanada rekordiomanik Bob Ferguson, kes mõne nädala eest saavutas 5.44, ei pääsenud lõppvõistlusele. Kõrgushüppe rekordimees Milt Ottey, kes mullu püstitas ka Briti ,,Commonwealthi" rekordi (2.32) jäi põlvevigastuse tõttu peatuma sellest 10 sm madalamal kõrgusel.

Maailma kolmas 110 m tõkkejooksus Mark McKoy riivas mitut tõket ning sai võiduajaks 13,52, mis on 0,29 sek. nõrgem ta Kanada rekordist, joostud tänavu suve alguses Budapestis.

Demonstratsioonalana oli kavas vasaraheide naistele, milles Theresa Brick Winnipegist tegi Kanada tippmargiks 51,40 m. Pole teada, kui raske vasaraga võistlus toimus.

Spordiuudiseid Eestist

N. Liidu tänavused meistrivõistlused kergejõustikus peeti Brjanskis, kus eestlased esinesid kahjuks tagasihoidlikult. Ainsaks erandiks oli Jüri Tamm, kes võitis vasaraheite hooaja teise tulemusega maailmas (82.02). Kumnevõistlus viidi läbi Tallinnas, kus Valter Külveti võidusumma 8332 ületas 10 punktiga tänavu kevadel Andrei Nazarovi püstitatud Eesti rekordi. Ta üksiktulemused olid: 11,06 — 7.44 — 14.57 — 2.04 — 49,27 — 14,98 — 49.36 — 4.80 — 63.08 — 4.25,94. Sellest on möödunud 19 aastat, kui Eesti kergejõustiklane viimati võitis meistrikulla 10-võistluses.

o

Riias toimus Balti riikide võistlus ringrajasõidus mootorratastele. Kokkuvõttes võitsid esikoha Eesti mootorratturid.

o

Eesti parim tennisist Andres Võsand esines väljapaistvalt rahvusvaheliste turniiride sarjas Bulgaarias. Sarja kõige tähtsamal turniiril Varnas, kuhu pääses esimese kolme turniiri 24 paremat, tuli ta teiseks.

o

Moskvas peetud rahvusvahelistel laskevõistlustel saavutas Eesti esilaskur Inna Rose spordipüstoliharjutuses tulemusega 685 silma (586+99) kolmanda koha.

Tallinna ,,Kalevi" korvpallurid käisid võistlusreisil Iraagis, esindades N. Liitu sealsel rahvusvahelisel turniiril. Peale ,,Kalevi" osales veel kolm meeskonda: Iraak kahe koosseisuga (teine asendas kohale tulemata jäänud Alzheeriat) ja Kuuba. Kalevlastel ei olnud ettekujutust araablaste mängutasemest (viimati käis ,,Kalev" 10 aasta eest Süürias, saades ülekaalukaid võite). Sealne korvpall on aga viimastel aastatel palju arenenud. Seda näitas esimene mäng — Iraagi B-meeskonnale kaotati 71:74. Kuid siis võtsid eestlased asja tõsisemalt — Iraagi A-meeskond võideti esmalt 68:64 ja teises mängus 86:84. Raske mäng Kuuba vastu tõi ka võidu — 85:75.

o

Pirita velotrekil peetud Suure auhinna võistlustel võitis naiste sprindi Erika Salumäe. Ta oli parim ka 500-m paigalstardist sõidus ajaga 37,063.

o

Tallinna juures Männiku laketiirus N. Liidu meeskondlikel meistrivõistlustel jahilaskmises olid taas edukad Eesti laskurid. Kaevikrajal kordasid Saaliste, Jaansalu ja Kull mullust tiitlivõitu. Kuldmedali andis seekord 432 tabamust 450-st võimalikust.

o

Odaviskes on Eestis Puuste ja Kaleta järel paremuselt kolmas Sulev Lepik, kes tänavu 75.60-ga täitis meistrinormi.

o

Helsingis toimus ,,Helsinki Cupi" nimeline rahvusvaheline noorte turniir jalgpallis, millest võttis osa 518 poiste ja tüdrukute võistkonda 14 riigist. Nädala jooksul peeti Soome pealinna 24 väljakul 1400 mängu. Poiste B-vanuseklassis (sündinud 1971 ja hiljem), mänguaeg 2×25 min.) tuli 66 koondise hulgas võitjaks Tallinna poiste meeskond ,,Lõvid".

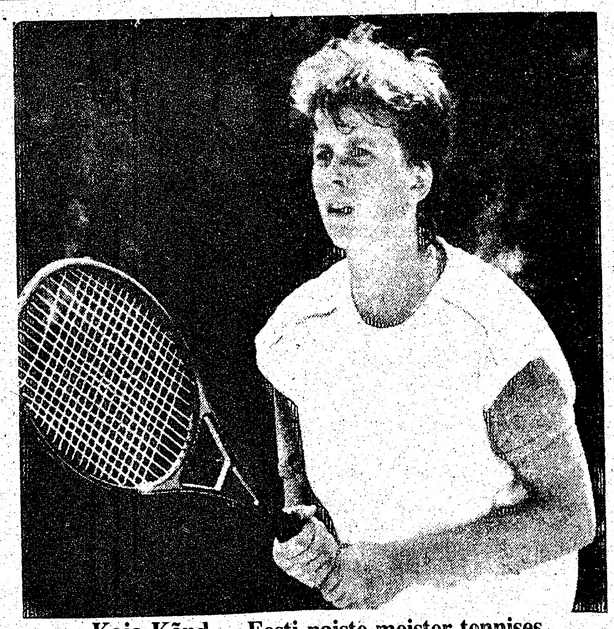

Kaja Kõnd — Eesti naiste meister tennises.

Värskele rekordipüstitajale Külvetile tehakse kaaslaste poolt õhulendu.

Uus maailmarekord odaviskes

Ka naised on hakanud üritama odaviskes 80 meetri piiri ületamist. Leipzigis peetud võistlustel saavutas Petra Felke (Ida-Saksa) 78.90 m. Vana rekord, püstitatud augustis 1986. a. oli 77.55 ja kuulus inglanna Fatima Whitbread'ile.

Tauno Vaidla

LÄBI UDU

3.

Enne lendu rivistatakse meid lennuki kõrvale. Seal leiab aset üks vahejuhtum. Ohvitser ja seersant, need, kes Tallinnast kaasa tulid, seisavad meiega koos lennuväljal. Kohale saabuvad ülemused, kellega koos hakkame lendama. Eelmised ülemused saavad kõva sõimu kaela ja aetakse minema. See olevat juba piir ja siin ei tohi üleliigsed viibida. Seda ma enne ei teadnudki, et Riia lennuväljal on Nõukogudemaa piir.

Lennukis olles saame siis lõpuks kindlalt teada sihtpunkti: Ida-Saksamaa.

FALKENBERGIS IDA-SAKSAMAAL

Lend lõpeb Falkenbergi sõjaväe lennuväljal. Ronime lennukist välja. Ega eriti aru küll ei saa, et see Saksamaa just oleks. Eemalt paistavad samasugused telgid, mis olid Riias. Arutame omavahel, et kas peame tõesti veel ühe öö telkides külmetama. Sama lennukiga valmistub tagasi sõitma suur grupp seltsimehi, kes oma aja juba ära teeninud. Arvatavasti oleks tuju palju parem, kui oleks nende hulgas. Õudne mõelda, alles kahe aasta pärast astume siit lennuki peale, üle mõistuse pikk aeg. Nemad lähevad koju, meie alles tuleme. Ah, ei taha selle peale mitte mõeldagi!

Loomulikult, nagu juba varem mitmes kohas, seisame, ootame. Tunni pärast algab järjekordne meditsiiniline läbivaatus. Kas juba ei aita? Mitmes kord see juba on? Võtame ülemise keha osa paljaks ja hakkame ühest telgist teise jooksma. Seda sellepärast, et iga arst võtab vastu erinevas telgis. Lõpuks tuleb läbi käia jälle röntgeni masinast. Vahetame omavahel mõtteid selle röntgeni asjanduse suhtes. Oleme kuulnud, et röntgenit tohib saada ainult kaks korda aastas. Olevat küll juba leiutatud aparaat, mille kiirgus on kümme korda nõrgem. Seega võib teha kümme korda rohkem ülesvõtteid. Aga vaevalt, et selline leiutis vene sõjaväes juba olemas on. Auto, milles aparaat asub, paistab väga vana välja. Vaevalt, et sisugi värskem on. Kes seda teab, võibolla uuele süsteemile on pandud lihtsalt maskeeringuks kulunud kest. Sõjasaladus?

Pool-formaalne meditsiiniline komisjon lõpeb. Keegi esialgu veel suremas ei ole, aga läbi külmunud on küll. Kui asi sama rada edasi läheb, võib tervis ju lõpuks ülesse ka öelda. Ma pole küll enne näinud, et normaalsed inimesed 0°C juures poolalasti väljas käiksid. Vabandust, läks meelest ära, olen ju vene sõdur, mitte enam normaalne inimene. Aga ikkagi. . .

Meid paigutatakse telkidesse. Kas siis tõesti peame veel ühe öö sedamoodi veetma? Saame kuulda, et siiski ei pea. Öösel kella kahe paiku pidavat minema jälle sõiduks. Mõne aja pärast tulevad paar ohvitseri ja tunnevad huvi, kas mobiliseeritute seas pillimehi ka on. Keegi ennast välja ei paku. Ülemustel on vist hädasti muusikamehi tarvis, sest järgmine küsimus on, et võibolla on siiski mõni mees kunagi pilli käes hoidnud. Ühel paksul poisil tuleb meelde, et ta on vist kunagi trummi tagunud. Astub välja. Esimesele julgele järgneb veel paar poissi. Pillimehed lahkuvad meie seast. Meie teised, kes me ennast muusikameesteks ei pea, molutame edasi ja ootame oma saatust.

Ühel heal momendil vajuvad sisse tumedad pilusilmad. Mida need siit valgete telgist otsivad? Vaatavad natuke ringi ja avastavad, et neid on rohkem kui meid, oleks tore tüli norida. Läheb kakluseks. Jõuan välja pugeda enne kui nägu segi lüüakse. Eesti poisid, vist mitte eriti kuuma verega, jooksevad enamuses välja. Venelastel aga tekib soov jõudu katsuda. Neil läheb räbalasti, väga räbalasti. Mis parata, oma viga.

Tahame minna peldikusse, ent selle on ka tumedad jõudnud juba vallutada. Igaks juhuks ei hakka sinna minema. Neid on siiski tunduvalt rohkem kui meid, pole nagu erilist mõtet oma nahka turule viia. Saame põõsa taga kuidagi moodi oma hädadega hakkama.

TEEL GARNISONI IDA-SAKSAMAAL

Kella kahe ajal öösel hakkame marssima. Eesti poisid kogunevad ühte punti ja võtavad laulu üles. Venelastele see arvatavasti ei istu, et nemad midagi aru ei saa. Püüavad üle karjuda. Kahjuks see lõpuks neil õnnestubki, on neil siiski ju tunduv arvuline ülekaal. Eestlased ei taha kuidagi alla anda, aga midagi pole parata, venelaste kisa kostab üle.

Rong hakkab paistma. Noh muidugi: loomavagunid. Ronime peale. Ei olegi kõige hullem. Metallist narid on isegi sisse ehitatud. Näen, et teises vaguni otsas on väheke lahedam. Tahan minna sinna poole. Jälle tuttavad sõnad, et mingu ma na h. . Ma ei taha üldsegi mitte na h. . minna, soov oleks ainult teise vaguni otsa välja jõuda. Saan hoobi kuklasse. Igaks juhuks ei julge vastu lüüa, tal on triibud pagunite peal, mul pole veel paguneidki. Viskan end vihaselt narile pikali. Sees kripeldab, et oleks ikka võinud vastu anda.

Loksumine algab. Kuhu? Pagan seda teab. Lesime ja mõtleme oma kurva saatuse üle. Miks küll peab üks Eesti poiss siin põrgus vedelema. Kas tõesti peab kaks aastat elama sellist õudset koera elu. Mida teha? Kurb, aga midagi pole parata, peab oma saatusega leppima. Metallnarist hakkab külma läbi sineli imbuma. Üks külg läheb jahedaks, keeran teise külje ja jälle vastupidi.

Mõne aja pärast hakkab kaasasolev seersant rahvale närvidele käima. Pilusilm jalutab mööda vagunit ringi ja tahab iga mehe käest suitsu saada. Keegi ei anna, niigi on palju juba ära jagatud. Seersant saab vihaseks ja annab ühele mehele vastu pead. Kõrval olnud turske kutt hüppab vahele. Seersant tõmbub tagasi ja podiseb midagi omaette. Sellest vahejuhtumist on rahvas keema läinud. Vagunis hakkab ringi liikuma jutt, et lööks õige selle sea maha. Kuid keegi ei julge esimesena otsustavaks sammuks püsti tõusta. Arutatakse, et peksaks läbi ja lükkaks rongist välja, pärast ei tee enam keegi kindlaks, kes lükkas. Plaan on hea, kuid julgusest jääb puudu. Rong jõuab sihtpunkti ja seersant jääb ellu.

Kohale jõudnud, saame teada, et oleme väikses Ida-Saksamaa linnas — Grimmas. Liigume pimedas öös, marssides, väeosa poole. Jõuame kohale. Öeldaks, et see ei ole veel lõpp-punkt. See on jaotuspunkt. Hommikul selgub, kuhu keegi edasi läheb. Kell on viis, paar tundi saab siis puhata veel. Narisid on kõvasti vähem kui mehi.

Järgneb

Kir

Eesti mereska tormisõit

Ao Vaks, Üheksa kajakat. Jutustus Soolaste Tuulte Randadelt. Rootsi-Eesti Õpperaamatufondi kirjastus. Stokholm 1982. 212 lk. Autori kaas ja skitsid.

Eesti skautliku tegevuse 75. juubeliaastal on kõige muu meenutava ja jäädvustatava kõrval ka aspekt: kui palju on skautlik tegevus suutnud jälgi jätta eesti kirjandusse. Sellejuures jättes arvestusest välja skaudijuhtide memuaarteosed. Skautlike teoste arv on väike, kui neid üldse on olemas; küll on olemas mõned teismeliste huvisid arvestavad noorsooteosed.

Paguluses ilmus 1959. aastal Ao Vaksi eesti mereskautlusega seotud jutustus ,,Valge kajak" (EMP), milles autor kirjeldab noorte enesealgatuslikku organiseerumist, mis pärast liitub mereskautlusega. See on samal ajal ka kahe grupi vaheline võitlus, kus ühe grupi edukat arengut püüavad hävitada jõukate vanemate ulaelu elavad pojad. Nii on intriig läbinisti põnev, kuhu liituvad veel tormiöö võitlused ja väga nõrgalt aimatavad tunded kahe noore vahel. Lõpuks leiavad kolmikust kaks, et nende tegevus pole arukas, jättes üheainsama vana viha skautidega ühinenud grupi vastu pidama.

See üksik noormees, pagenuna Harku kasvatuskolooniast, ongi järguraamatu ,,Üheksa kajakat" peategelaseks, kes jätkab kiuslikku kahjustavat tegevust endise grupi vastu, kes oma laevaga valmistuvad sõitma Lääneranna Lepalahe suurlaagrisse. Ta poetab end laevale, peites end seilikoisse ja alustab ,,kotermannina" teiste hirmutamist, aga sooritab mitmeid pahatahtlikke tegusid grupi kahjustamiseks, koguni nende elu ohtu panemisega.

Saades aga tormis saatusekaaslasiks, kus tal on koguni teenei teiste abistamisel, hakkab ta pik kamisi kaaslaste usaldust võitm ja lõpuks pärast Kuradisaare sünd must võetakse juba om kaaslaseks, kuna ta on leidnud, e kuulumine sellisesse sõpruskond on teda lühikese ajaga ümbe kasvatanud. Nii on jutustus lisaks mereskautide põnevale te gevusele ka kasvatuslik külg, mi ju ongi skautluse üheks osaks.

Raamatu teeb hästi loetavaks kaasahaaravaks Ao Vaksi voola jutustaja stiil, teose kompositsiooniline ülesehitus, kus ping kord-korralt suureneb, tõuste kulminatsioonile tormiööl esimeses kui ka teises jutustuse Autori jutustajaanne on vorminu noorte teismeliste kujunemisaa taist läbinisti tuntud pildi. Noort juhina on tal olnud selleks kogemusi kui ta teravat tähelep nevat silma, karakteriseerid areneva jutustuse pinnale ühek tegelast, igaüks neist iseseis kasvava inimesena.

Raamatul on veel kõrvalm ment, ,,Üheksa kajakat" pühendatud Eesti mereskautide dadesse kuulunud poiste tüdrukute mälestuseks ja ilm Eesti skautluse 70-ndal juube

ster tennises.

ehakse kaaslaste poolt

pzigis peetud võistlustel
Petra Felke (Ida-Saksa)
Vana rekord, püstitatud
1986. a. oli 77.55 ja
nglanna Fatima Whit-

i aru ei saa. Püüavad üle
õnnestubki, on neil siiski
ed ei taha kuidagi alla an-
aste kisa kostab üle.
muidugi: loomavagunid.
llem. Metallist narid on
s vaguni otsas on väheke
e. Jälle tuttavad sõnad, et
segi mitte na h. . minna,
a välja jõuda. Saan hoobi
astu lüüa, tal on triibud
paguneidki. Viskan end
iab, et oleks ikka võinud

gan seda teab. Lesime ja
Miks küll peab üks Eesti
s tõesti peab kaks aastat
da teha? Kurb, aga midagi
eppima. Metallnarist hak-
Uks külg läheb jahedaks,
di.
asasolev seersant rahvale
o mööda vagunit ringi ja
a. Keegi ei anna, niigi on
saab vihaseks ja annab
olnud turske kutt hüppab
a podiseb midagi omaette.
s keema läinud. Vagunis
s õige selle sea maha. Kuid
aks sammuks püsti tõusta.
kkaks rongist välja, pärast
ükkas. Plaan on hea, kuid
sihtpunkti ja seersant jääb

da, et oleme väikses Ida-
Liigume pimedas öös,
kohale. Öeldaks, et see ei
spunkt. Hommikul selgub,
viis, paar tundi saab siis
vasti vähem kui mehi.

Järgneb

kirjandus • kunst • muusika

Eesti mereskautide tormisõit

Ao Vaks, Üheksa kajakat. Jutustus Soolaste Tuulte Randadelt. Rootsi-Eesti Õpperaamatufondi kirjastus. Stokholm 1982. 212 lk. Autori kaas ja skitsid.

Eesti skautliku tegevuse 75. juubeliaastal on kõige muu meenutava ja jäädvustatava kõrval ka aspekt: kui palju on skautlik tegevus suutnud jälgi jätta eesti kirjandusse. Sellejuures jättes arvestusest välja skaudijuhtide memuaarteosed. Skautlike teoste arv on väike, kui neid üldse on olemas; küll on olemas mõned teismeliste huvisid arvestavad noorsooteosed.

Paguluses ilmus 1959. aastal Ao Vaksi eesti mereskautlusega seotud jutustus „Valge kajak" (EMP), milles autor kirjeldab noorte enesealgatuslikku organiseerumist, mis pärast liitub mereskautlusega. See on samal ajal ka kahe grupi vaheline võitlus, kus ühe grupi edukat arengut püüavad hävitada jõukate vanemate ulaelu elavad pojad. Nii on intriig läbinisti põnev, kuhu liituvad veel tormiöö võitlused ja väga nõrgalt aimatavad tunded kahe noore vahel. Lõpuks leiavad kolmikust kaks, et nende tegevus pole arukas, jättes üheainsama vana viha skautidega ühinenud grupi vastu pidama.

See üksik noormees, pagenuna Harku kasvatuskolooniast, ongi järguraamatu „Üheksa kajakat" peategelaseks, kes jätkab kiuslikku kahjustavat tegevust endise grupi vastu, kes oma laevaga valmistuvad sõitma Lääneranna Lepalahe suurlaagrisse. Ta poetab end laevale, peites end seilikoisse ja alustab „kotermannina" teiste hirmutamist, aga sooritab mitmeid pahatahtlikke tegusid grupi kahjustamiseks, koguni nende eluohtu panemisega.

Saades aga tormis saatusekaaslasiks, kus tal on koguni teeneid teiste abistamisel, hakkab ta pikkamisi kaaslaste usaldust võitma ja lõpuks pärast Kuradisaare sündmust võetakse juba oma kaaslaseks, kuna ta on leidnud, et kuulumine sellisesse sõpruskonda on teda lühikese ajaga ümber kasvatanud. Nii on jutustusel lisaks mereskautide põnevale tegevusele ka kasvatuslik külg, mis ju ongi skautluse üheks osaks.

Raamatu teeb hästi loetavaks ja kaasahaaravaks Ao Vaksi voolav jutustaja stiil, teose kompositsiooniline ülesehitus, kus pinge kord-korralt suureneb, tõustes kulminatsioonile tormiööl nii esimeses kui ka teises jutustuses. Autori jutustajaanne on vorminud noorte teismeliste kujunemisaastaist läbinisti tuntud pildi. Noortejuhina on tal olnud selleks nii kogemusi kui ta teravat tähelepanevat silma, karakteriseerides areneva jutustuse pinnale üheksa tegelast, igaüks neist iseseisva kasvava inimesena.

Raamatul on veel kõrvalmoment, „Üheksa kajakat" oli pühendatud Eesti mereskautide ridadesse kuulunud poiste ja tüdrukute mälestuseks ja ilmus Eesti skautluse 70-ndal juubeliaastal. Nii on eesti skautide tegevusest siiski olemas kaks noorsooraamatut õhutamaks uusi noortegeneratsioone neile järgima. Samavõrd aktuaalne on see eesti skautluse 75. juubeliaastal.

Võiks veel märkida autori jutustuste tegevuskohtade kaardistust. Soolaste Tuulte Randa võiks siduda Tallinna sadamajarooni ja Paljassaare piirkonnaga. Teises teoses on Kuradisaare nimetus võetud Käsmust sellenimeliselt saarelt, kuid paigutatud Soome lahe suudmesse, mis olnud 17. sajandil Rootsi laevastiku tugikohaks. Uue Kuradisaare moodustusimine autori loojafantaasias on toredaks näiteks kirjamehe võimeist ja selle sidumine noorte enesesäilitamiseks vajalike loodusе rikkustega.

Selliseid fantaasialennud on aastate jooksul olnud ka aluseks Stokholmi Eesti Algkooli lastenäidendite loomisel ja ka lavastamisel, kus ta on suutnud noori rakendada oma lastenäidendeis. Need on alati kõrge hinnagu saanud.

Ao Vaksi kaks skautluseteemalist noorsooraamatut pole siiski mitte üksnes teismelistele mõeldud. Nende kaasahaarav tegevus jutustaja voolavas keelepruugis on lähedane ka täiskasvanud lugejaile. Merealaste oskussõnade mõistmiseks on lisatud sõnastik, mis lugejalegi meremeheteadmisi annab.

HANNES OJA

Eestlane Teadusliku Instituudi direktoriks

Los Angelese „Times" 20. juulil, ja „Irvine World News" 23. juulil, teatasid, et California Department of Education on määranud $300.000 toetuse UC Irvine, Suve Teaduslikule Instituudile.

Dr. Mare Taagepera, UCI keemiaprofessor, on selle instituudi direktoriks. Suve Teadusliku Instituudi käendajaks on The School of Physical Sciences, ja sellest osalevad 70 alg- ja 30 keskkooli õpetajat.

Programm tutvustab õpetajaid uute leiutiste ja arengutega ning kasutab eksperte tööstusest, lisaks UCI Teadusliku ja Inseneriteaduse fakulteedi teadlastele.

VES G.ÄN

Kultuurimärkmeid kodumaalt

Juuli alul registreeriti Tallinna Linna Rahvasaadikute Nõukogu Täitekomitee istungil 15 kooperatiivi, nende hulgas ka kirjastuskooperatiivi „Kupar" põhikiri. Kooperatiivi põhiülesanne on ilukirjanduslike teoste trükkitoimetamine. Lähemaid tööplaane lühiteates ei nimetatud, kuid näib, et see on isemajandav ettevõte ilukirjanduse trükkitoimetamiseks. Seni on kodumaal raamatud ilmunud „Eesti Raamatu", „Valguse" (teaduslik), „Kunsti" ja „Perioodika" kirjastusel. Raamatute ilmumise suuremaks takistuseks on seni olnud trükiloa saamine, mis sageli on nõudnud aastaid. Kas uuel ettevõttel on võimalusi uutmise ajastul sellest bürokraatiast kuidagi läbi murda, pole veel teada?

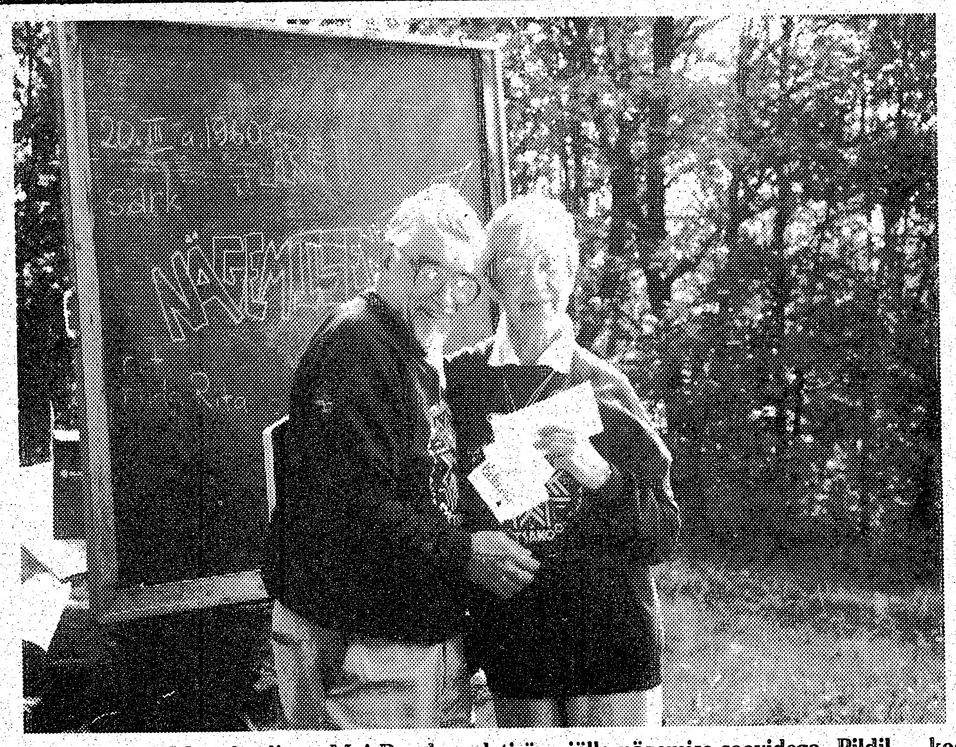

Rootsi külaline Metsakoolis — Mai Raud saadeti ära jälle-nägemise soovidega. Pildil — kooli juhataja on talle rinda kinnitanud kooli sõle, andnud üle „reispassi" ning teeb lahkumiskallistust. Mai Raud kinkis kooli raamatukogule kolm raamatut, neist üks tema isa Märt Raua „Eesti perekond läbi aegade."

Kaks „Valguse" numbrit

Torontos ilmuva evangeelse ajakirja „Valgus", mida toimetavad dr. Allan Laur ja G. Pitka, juuli-augusti numbris (nr. 7-8) on avaldatud E. Kiili „Jeesuse Kristuse kallis nimi", A. Lauri „Õigus, mis hävitab", „Kirikuisa Augustinus ristiti piibliliku (pro. piibelliku) ristimisega", D.Wilkersoni „Pääste", H. M-a luuletus „Imede Issand", H. E. tõlge „Kutse taevast", I. Kaevatsi aineil kirjutatud „Tuli Siionis", lühiartikleid „Siit ja sealt", „Tõotused palvevastuse saamiseks" ja kutse „Piiblipäevadele" 23. -30. augustil.

„Valguse" septembri numbris (nr. 9) on avaldatud E. Kiili „Kristuse äraarvamatu rikkus", H. M-a „Head ja halvad harjumused", D. Prince'i „Uue Testamendi prohvetluse põhiprintsiipe", A. Lauri „Tõeline hingamine", „EKM (Eesti Kristlik Misjon) aastapeakoosolek", Mida pean võtma enesega kaasa koosolekule?", Madis Lodu 50. a.", „Pastor Voldemar Lees 90-aastane", H. M-a luuletus „Inimese elupäevad".

„Valguse" tüpograafiline kujundus näitab, et ka vaimulik ajakiri võib maitsekalt ja kaunilt kujundatud olla; seda on teinud Rael Laur.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Arvo Pärdilt uus heliplaat

„New York Times" avaldas pühap. 26. juunil pikema artikli uutest eripärastest heliplaatidest ja kompakt-ketastest. Kirjutise autoriks on John Rockwell ja seda täiendavad nelja helilooja, Karlheinz Stockhauseni, Arvo Pärdi (fotograaf: Kalju Suur), Ornette Colemani ja Meredith Monk'i fotod. Artiklis käsitleb tuntud kirjanik paljude stiilide seostatust uuemas plaadiloomingus.

Kavandamine on sageli pööraselt mitmepalgeline, ulatudes modernmuusika ajaloolisist tipphelindeist seadeteni dzhässist, pop'ist ja rock'ist. Iseloomulikuks näiteks toob John Rockwell kuulsa Kronos Kvarteti San Franciscost, kelle viimane heliketas sisaldab julge valiku, kus helilooja te Charles Ives'i ja Bela Bartoki kõrval on helindeid tundmatuilt modernistidelt elektrooniliste ja rahvamuusikaliste sugemetega.

Ka on tuntud, peamiselt dzhässmuusikat salvestav, plaadifirma ECM hakanud harrastama „zhanrisegu". Dzhässi-elemendid ühendatakse efektselt nüüdismuusika töömeisterlikkusega; kategooriate erinevused kaovad. Vastunäidustatakse tämbri värvingud ja kollaazhide efektid. 20-nda sajandi muusikale omane rütm ühendatakse tehnoloogiliste uuendustega. Kui mõned asjatundjad veel kaalutlevad, kas elektroonilisel muusikal on tulevikku, siis võib vastata: tulevik on juba saabunud.

Kronose plaat ulatub kaugele üle USA. Ameerika ei ole ainus koht, kus otsitakse sulameid erinevaist muusikazhandridest. Sellega katsetatakse globaalses ulatuses.

Pärast rea plaatide ja kompaktketaste loetelu ja iseloomustamist, ütleb John Rockwell: „Lõpetame kahe uue kompaktkettaga juhtivailt Euroopa kontinendi eksperimenteerijailt, kes on leidnud kõrgelthindava kuulajaskonna ka meil." Üheks neist on Karlheinz Stockhausen, kelle kohta J.R. ütleb, et ta oli juhtiv ratsionalist 50-ndais ja varasemais 60-ndais aastais. Tema uus heliplaat, „Invisible Choirs", pakub tüüpilise Stockhauseni segu „struktuursest" ektsentrilisusest, kosmilisest ülemuslikkusest, ühiskondlikust rituaalist ja toorest muusikalisest andest." Kriitiku meelest tasub helilooja „muusikalisi rännakuid" jälgida ja eelmainitud plaati teab ta hurmavaks näiteks teiste seas.

John Rockwell jätkab: „Lõppeks võtame vaatluse alla hiljutise kompaktketta Arvo Pärdilt, Saksamaal elunevalt, Eestis sündinud täitsamüstikult. Pärdi „Tabula rasa" äratas kolme aasta eest suure tähelepanu oma vaikse sundiva autoriteedi ja oma vaimustava muusikute koosseisu tõttu, kellede hulka kuulusid Dennis Russell Davies, Gidon Kremer ja Keith Jarrett. Uus ketas, „Arbos" (ECM 1325, kõik kolm formaati), pakub taas Davies'i ja Kremeri, koos eheda, Londonis asuva varase muusika vokaalgrupiga — Hilliard Ensemble. Ketas, pühendatud kadunud vene filmidirektor Andrei Tsarkovskile, teisele avalikule müstikule, sulatab ühte proklamatsioonilise vaskpilli-muusika, suigutava tundeküllase religioosse seadega. Efekt võib vahetevahel tunduda sarnasena Alan Hovhaness'i tühisemale rituaalile. Aga Pärt on palju keerukam ja geniaalsem helilooja kui Hovhaness ja see heliplaat rahuldab sügavalt igaüht, kes on ürgselt haarava meditatiivse muusika otsingul."

K.T.

Ristsõna nr. 1390

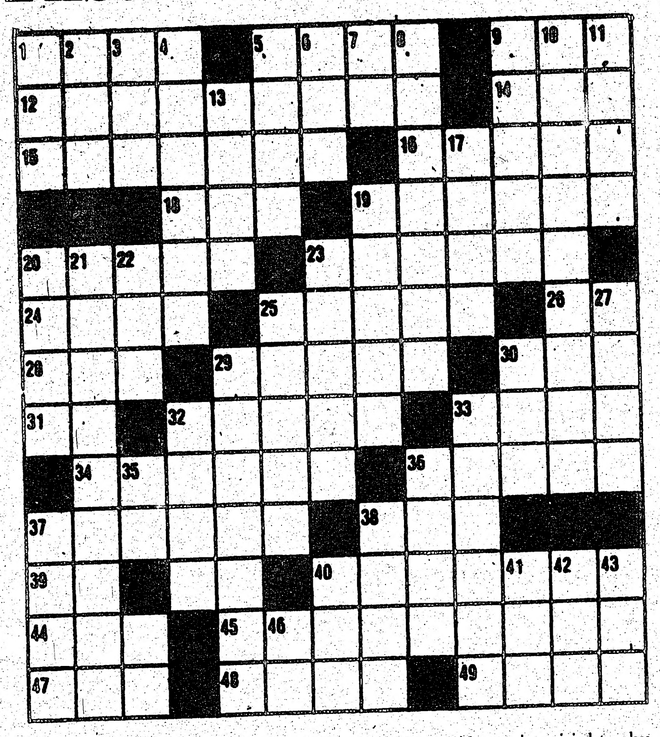

PÕIKREAD: 1. Kreeka sõjajumal, 5. Kõver ese, 9. Ese, 12. Muusika suurvorm, 14. Poola tiitel, 15. Viljamõõt ja külvivahend, 16. Metall, 18. Isiklik asesõna, 19. Vana-Kreeka linnuriik, 20. Suutäis jooki, 23. Riietusese, 24. Muistsete egiptlaste püha härg, 25. Sissetulekud, 26. Kaks kõrvutiasuvat tähte, 28. Eesti naiskunstnik, 29. Eesti maalikunstnik, 30. Piirkond, 31. Naise tiitli lühend, 32. Naisenimi, 33. Abeli vend, 34. Andke abi, 36. Riietusese, 37. Nisu- või odraleib, 38. Terava otsaga ese, 39. Sidesõna, 40. Tuim, ükskõikne, 44. Kahjulik putukas, 45. Nakkuskindel olek, 47. Tuhanõu, 48. Hitleri pooldaja hüüdnimi, 49. Sinna istutatakse lilli.

PÜSTREAD: 1. Küsima — inglise keeles, 2. Riie, 4. Turistide huviobjekt Egiptuses, 5. Tahtejõuetu, vedel, 6. Ühe Kanada provintsi nime lühend, 7. Hüüatus, 8. Pood, äri, 9. Endine eesti rekordimees kõrgushüppes, 10. Surma või suurt õnnetust toov, 11. Naisenimi, 13. Evis, 17. Tuntud Kanada eestlane, 19. Naiskuju ,,Kalevipojas'', kohanimi Saaremaal, 20. Valguseallikas, 21. Keeruliste masinate tööd või tootmisprotsessi juhtiv isik, 22. Nõnda, 23. Kange, paindumatu, 25. Võidusõidutee jalgrattaspordis, 27. Vedelikumahuti, 29. Vene riigitegelane sajandi alguses, Vene delegatsiooni juht rahuläbirääkimistel Eestiga 1919. a., 30. Kolm sama vokaali, 32. Ida pool, 33. Vahend suurte raskuste tõstmiseks, 36. Naise tiitel Saksamaal, 37. Alp, eputaja, 38. Teos, töö, võõrap. kirjaviisis, 40. Amet, asutus - saksa keeles, 41. Tse-. . . . kärbes, 42. Üks partitsiipidest eesti keeles, 43. Soome mehenimi, 46. Isiklik asesõna.

RISTSÕNA NR. 1389
LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Maasik, 7. Osiris, 13. Eesti Vabariik, 16. Agaav, 17. Al, 18. Elab, 19. Ra, 20. Elin, 22. Elev, 23. Uv, 24. Via, 25. Ras, 26. Plika, 27. Na, 28. Is, 29. Onu, 30. Edaspidi, 33. Pa, 34. EVR, 36. Uraan, 38. Ina, 40. Loosungid, 42. Ass, 44. Toona, 46. Edukas, 49. Erhard, 51. R. Neggo, 53. Iil, 55. Riia, 56. York, 57. London, 59. Admiral, 62. Andres, 64. Varia.

PÜSTREAD: 1. Me, 2. Aeglane, 3. ASA, 4. Stan, 5. Iiveldus, 7. Ob, 8. Sal, 9. Iravadi, 10. Rib, 11. Iiris, 12. Skaala, 14. Vali, 15. Aleksandria, 16. Aero, 18. Eva, 21. Isu, 23. Uni, 24. Viina, 26. Peron, 31. Aru, 32. Pagunid, 33. Pastor, 35. Voo, 37. Nike, 39. Stella, 41. Dagy, 43. Söökla, 45. Orion, 46. Ed. 50. Hind, 50a. Al, 51a. Gori, 54. Poe, 58. Dr, 60. Ma, 61. Aa.

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190

Litsents nr. E. 1044

AVP
ALARMISÜSTEEMID
varguse ja tule vastu

Tel. 496-2334
kodus 499-8193

Allan Prümmel

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS

Müük ja rentimine

Tel. 291-5054, kodus 423-5716

Roman Toi ja tema uusim laulukoor — Kotkajärve Metsakoolis. Ees maas ,,sopranid'' Hendrik Nõmmik, Ellen Parve-Valdsaar ja Heli Kopti. Taga püsti ,,kõik teised hääled'' — Toivo Träss, Liisa Soots, Harri Mürk, Elle Palumäe, Andres Loorits, Roman Toi, Rita Lees, Mammu Roos ja Riina Ritsikas Kindlam. **Foto: Jämesäär**

Eestlus on põnev nagu ,,kriminull''

Mõttemõlgutusi Kotkajärve Metsakoolist

Koolis õpitakse tavaliselt iga tarkust jupikaupa. See tähendab, et on üks tund teatud ainet ja jatk sellele tuleb mitu päeva või koguni nädal hiljem, kui eelmine on kas täiesti või osaliselt meelest läinud. Kui mõnda teavet saab anda kohe algusest lõpuni, siis moodustab see terviku ja on nagu film, nagu ,,kriminull'' kui see sisult on põnev.

Üks niisugune ,,kriminull'' metsakoolis oli Eesti ajalugu, mis algas meie ,,juurtest'' kauges minevikus ja jõudis kuhe nädalaga välja tänapäeva — õigemini küll Vabadussõtta, kuna õpilased soovisid sellest kuulda põhjalikult ja juhendaja ei jõudnud ajapuudusel kavakohase lõpuni.

Samalaadset põnevust nautisid metsakooli õpilased ka teistes õppeainetes ja see kõneleb kooli süsteemi kasuks — kaks nädalat ühe hooga. Kui kool läheb oma normaalrutiini — kolm suve, igal suvel kaks nädalat, siis on paraku vaja esimesed tunnid pühendada eelmise aasta lõpu ja uue alguse ,,otste sidumiseks''. Kuus nädalat ühe hooga, nagu teevad lätlased oma metsakoolides, oleks liig. Ka kõige huvitavamat ainet suudab inimese pea vastu võtta ikka teatud koguse korraga.

RAFFAS, TULGE KOFFILE

Metsakooli personalis olid kõik kutselised õpetajad, kaasaarvatud ema-Jõe, kes lahendas kooli kõhumuresid. Juhendajad ja õpilased moodustasid ühise perekonna, istusid läbisegi söögilauas ja abistasid ühiselt köögi- ja koristamistöödel. Kõik need toimingud läksid ühise vestluse ja lauluga. Vestluses koorusid välja ka paljud keeleprobleemid, mis tulid siis ,,viilimisele'' keeletundides.

Lohakas eesti keelepruugis on kombeks ütelda kaks ,,effi'' ,,hv'' asemel — igavene ,,näffits offitser'' või ,,koffer on soffa peal''. Inglise keeles puudub peenendus - muljeerimine. Eesti keel teeb vahet, milline palk on ehituspuu ja milline on töötasu, millal hall on värvitoon ja millal öökülm. Ranna- ja saarte murretes peenendus puudub. Kodumurde oskamine on hinnatav, kuid iga haritud inimene peab tundma ka eesti kultuurkeelt.

UUS EESTI LAULUKOOR

Tavaliselt laulukoorid esinevad laval ja laulavad taktikepi järgi. Metsakooli õpilased (Roman Toi nimetas neid kiites oma uusimaks laulukooriks) esinesid enamasti nõudepesu valamu ääres. Rikkalik repertuaar koosnes gaidluses, eesti täienduskoolides ja noorte kogunemistel kuuldud lauludest. Metsakooli kaelas kantav lauluvara sisaldas 29 laulu, mille ,,teaduslik'' versioon oli kooli kaustas — autorite nimede ja päritolu informatsiooniga.

Laulmine on õigupoolest ,,kolmeharuline'' toiming: 1. muusika, mida saab panna noodijoontele ja esitada kunstipäraselt, 2. keeleõpetus, sest mida rohkem eesti laule laulda, seda mugavamaks saab eesti keel suus ja 3. vägev hingamisharjutus, mis suurendab kopsumahtu ja varustab verd hapnikuga. Hapnik ongi see nõiarohi, mis lauldes teeb ,,rinna rõõmsaks''. Metsakool laenas üliõpilaste õllelaulust ühe fraasi ja andis sellele uue tähenduse — see kes ei laula, ,,on kui närtsind lilleke, just lepalehe moodi. . .''

AJALOOGA SILMITSI KOOS

Metsakooli sini-must-valge lehvis köögiväljaku lipumastis ja heisati igal hommikul erineva isamaa-lauluga. Pühapäeva hommikul jalutas kooli pere lipuheiskamiselt Anton Õunapuu väljakule Kotkajärve vabadussamba juurde, kus toimus rahvuslik hardushetk.

Nooruse ülemeelikuse juurde kuulub sageli mõttekäik, et ,,maailm ja elu algab meiega'' ja et esivanemate ning mineviku meenutamine on lasteaia ja gaidluse-skautluse komme, mida haritud noored eestlased ei tarvitse respekteerida. See on sama puujalaga vabandus, et eestlane võib olla ka ilma eesti keeleta.

Tegelikult oleme geneetiline jätk meie eel käinud inimpõlvedele. Kui need oleks teisiti mõtelnud või talitanud ülemeelikult ja hoolimatult, siis oleksime võinud olla juba praegu suure vene või või saksa rahva liikmed. Miljonitesse ulatuv eesti esivanemate rida on meie uhkus ja kohustus samaaegselt. Üks asi, mida tasub hoida!

JÄRGNEB

EESTI KODUS, plokk 5,
MÜÜA KORTER
2 magamistoaga ja auto parkimise kohaga. Ostuavaldused kuni 14. septembrini s.a. tel. 284-8578.

TE Meeskoori Naissektsiooni

peakoosolek peetakse 8. sept. 1987 kell 7.30 õ. Eesti Majas, millest palutakse kõigi tegev- ja toetajaliikmete osavõttu.

Käesolevat teadaannet palutakse võtta kutsena.

TEM Naissektsiooni juhatus

Meeldetuletus

TORONTO EESTI MEESKOORI hooaja avaharjutus toimub teisipäeval, 1. sept. s.a. kell 7.30 õ. Eesti Majas. Tulge kõik!

JUHATUS

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.

Eesti Majas
Toronto, Ontario M4K 2R6
958 Broadview Ave, ruum 202,

Telefon 461-0764

Kui kandlekeeled katkõ
siis lõpeb lauluviis.
Siis veel üks karjatus
ja kõik on mööda siis.

Muudatusi EELK koosseisus

EELK Põhimääruste vastavat paragrahvide põhjal on peapiiskop Konrad Veem teinud EELK Kirikukogu liikmeile ettepaneku kinnitada ametisse EELK Konsistoorium alljärgnevas koosseisus:

I Konsistooriumi abipresident:
tehnika doktor Ivar Paljak Stokholm, Rootsi standardiseerimiskomisjoni peainsener.

II Assessorid:
a) vaimulikud assessorid:
1. Kanada praostkonna praost Udo Petersoo, Mississauga, Ontario, Toronto Vana-Andres koguduse õpetaja, Sault St. Marie koguduse hooldaja õpetaja.
2. Rootsi praostkonna abiprast Jaak Peeter Reesalu, Partille, Göteborgi ja Lääne-Rootsi koguduse õpetaja.
3. Õpetaja Tõnis Nõmmik Toronto, Hamiltoni Esimese ja Toronto Jakobi koguduse õpetaja, Buenos Airese koguduse hooldaja õpetaja.
b) ilmalikud assessorid:
4. Stokholmi peapiiskopliku koguduse esimees Vello Mägi, osakonnajuhataja kindlustusses sis.
5. Majandusassessor Rein Pu sepp, Stokholm, raalifirm direktor.
6. Kand. jur. Jaan Vilv Stokholm, iseseisev jurist.

Peapiiskop Konrad Veem ameti poolest konsistooriu president ja piiskop K Raudsepp on konsistooriu alaline liige.

Montrealis ÜÜRIDA
soodsa hinnaga meeldiv ühe gamistoaga kondomiiniumi ter mööbliga või ilma. Sise kimine, bassein, saun.
Tel. Torontos 767-6464

„VABA EESTLANE
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

es maas „sopranid" Hendrik
eised hääled" — Toivo Träss,
Toi, Rita Lees, Mammu Roos
Foto: Jämesäär

EESTI KODUS, plokk 5,
MÜÜA KORTER
2 magamistoaga ja auto parkimise kohaga. Ostuavaldused kuni 14. septembrini s.a. tel. 284-8578.

TE Meeskoori Naissektsiooni

peakoosolek peetakse 8. sept. 1987 kell 7.30 õ. Eesti Majas, millest palutakse kõigi tegev- ja toetajaliikmete osavõttu.

Käesolevat teadaannet palutakse võtta kutsena.

TEM Naissektsiooni juhatus

Meeldetuletus

TORONTO EESTI MEESKOORI hooaja avaharjutus toimub teisipäeval, 1. sept. s.a. kell 7.30 õ. Eesti Majas. Tulge kõik!

JUHATUS

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.

Eesti Majas
Toronto, Ontario M4K 2R6
958 Broadview Ave, ruum 202,

Telefon 461-0764

„maailm ja elu algab meiega" ja et esivanemate ning mineviku meenutamine on lasteaia ja gaidluse-skautluse komme, mida haritud noored eestlased ei tarvitse respekteerida. See on sama puujalaga vabandus, et eestlane võib olla ka ilma eesti keeleta.

Tegelikult oleme geneetiline jätk meie eel käinud inimpõlvedele. Kui need oleks teisiti mõtelnud või talitanud ülemeelikult ja hoolimatult, siis oleksime võinud olla juba praegu suure vene või või saksa rahvá liikmed. Miljonitesse ulatuv eesti esivanemate rida on meie uhkus ja kohustus samaaegselt. Üks asi, mida tasub hoida!

JÄRGNEB

SUIKUS IGAVESELE UNELE MINU ARMAS ABIKAASA, MEIE ISA, VANAISA, VEND JA ONU

Mihkel Lindau

Sündinud 10. jaanuaril 1920 Saaremaal
Surnud 25. augustil 1987 Torontos

Mälestavad sügavas leinas

abikaasa VALVE
poeg MATI perekonnaga Eestis
tütar REET perekonnaga
tütred ROSEMARIE, ELLEN, LINDA ja JUULIA
pojad PAUL, PEET ja JUHAN
õde MEIDA perekonnaga Eestis
vennatütar PÄRJA perekonnaga Eestis
vennapoeg PAAVO Eestis
onutütar HILDA perekonnaga Inglismaal
SUGULASED Kodu-Eestis

Kui kandlekeeled katkevad,
siis lõpeb lauluviis.
Siis veel üks karjatus
ja kõik on mööda siis.

Leinatalitus ja ärasaatmine toimub laup., 29. aug. kell 10 hommikul Peetri kirikus

---

Muudatusi EELK Konsistooriumi koosseisus

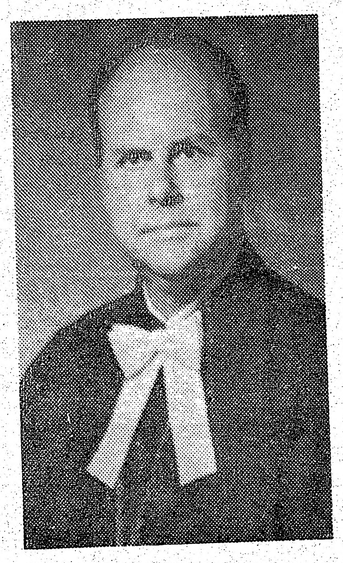

Praost U. Petersoo

EELK Põhimääruste vastavate paragrahvide põhjal on peapiiskop Konrad Veem teinud EELK Kirikukogu liikmeile ettepaneku kinnitada ametisse EELK Konsistoorium alljärgnevas koosseisus:

I Konsistooriumi abipresident:
tehnika doktor Ivar Paljak, Stokholm, Rootsi standardiseerimiskomisjoni peainsener.

II Assessorid:
a) vaimulikud assessorid:
1. Kanada praostkonna praost Udo Petersoo, Mississauga, Ontario, Toronto Vana-Andrese koguduse õpetaja, Sault Ste. Marie koguduse hooldaja õpetaja.
2. Rootsi praostkonna abipraost Jaak Peeter Reesalu, Partille, Göteborgi ja Lääne-Rootsi koguduse õpetaja.
3. Õpetaja Tõnis Nõmmik, Toronto, Hamiltoni Esimese ja Toronto Jakobi koguduse õpetaja, Buenos Airese koguduse hooldaja õpetaja.
b) ilmalikud assessorid:
4. Stokholmi peapiiskopliku koguduse esimees Vello Mänd, osakonnajuhataja kindlustusseltsis.
5. Majandusassessor Rein Puusepp, Stokholm, raalifirma direktor.
6. Kand. jur. Jaan Vilval, Stokholm, iseseisev jurist.

Peapiiskop Konrad Veem on ameti poolest konsistooriumi president ja piiskop Karl Raudsepp on konsistooriumi alaline liige.

Õpetaja T. Nõmmik

Montrealis ÜÜRIDA
soodsa hinnaga meeldiv ühe magamistoaga kondomiiniumkorter mööbliga või ilma. Siseparkimine, bassein, saun.
Tel. Torontos 767-6464

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Piima tuleb jahutada

Igaüks teab, et suvisel soojal ajal piim kipub hapuks minema. Kellel on pood ja külmutuskapp käepärast, saavad hõlpsasti läbi. Teised peavad mitmesuguseid muid meetodeid kasutama. Sauga valla mees oli Eestis sõja ajal näinud huvitavat meetodit. Konnale oli pandud nöör jalga ja konn piimkannu. Piimakann konnaga koos kaevu. Konn ujus kannus ringi ja jahutas piima. See oli Tudulinna kandis.

UNUSTAMATA ARMAST ISA, VANAISA JA ÄIA

Bernhard Freiberg'i

sündinud 31. oktoobril 1903 Tallinnas
surnud 11. augustil 1987 Montrealis

mälestavad leinas

tütar MALLE abikaasa VIKTORIGA
tütretütar HELLE abikaasa KALLEGA USA-s
tütretütar MONICA
tütrepoeg AIN VICTOR ja DEBBIE

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane St., Toronto, Ont. M6S 3Z2

Olen Teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.

- Tasuta hindamine
- Hüpoteeklaenunude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

Möbleeritud tuba köögi kasutamisega
MEESÜLIÕPILASELE
välja üürida Birchmount & Eglinton. Hel. õhtuti tel. 1-716-735-7290, Virve Otsa.

Sõpra ja kaaslast WALNUT'i päevadelt

Rudolf Pass'i

mälestavad kurbuses

ALBERT PARRAS
THEODOR MARIPUU
TÕNIS ja NELLY LIND
ENNO ja SILVIA LAURI

Tänuavaldus

Avaldame südamest siiraimat tänu sõpradele, kes nii rohkearvuliselt minu armsa abikaasa ja meie kalli ema

MAIMU KÕRESAAR'E

ärasaatmisest Vana-Andrese kirikus ning muldasängitamisest York kalmistul 18. augustil osa võtsid, meie valu kaastundeis leevendasid ja paljude lillede ning pärgadega tema viimset teekonda ja puhkepaika kaunistasid!

Eriline tänu õp. Udo Petersoo'le südamliku leinatalituse eest kirikus ja kalmistul!

Samuti meie südamilik tänu Asta Mitt'ile, Andres Raudsepp'ale ja Mall Puhm'ile, kes leinatalitust oma muusika, laulu ning luulega aitasid eriti ilusaks teha ja Leo Prii'le järelhüüdeks lausutud südamelähedaste sõnade eest!

Ühtlasi täname õp. Elmar Pähn'a tema poolt öeldud ilusate sõnade ja palvuse eest peiedel ja Mai Rooneem'e ning Tiina Timusk'it nende suure abi eest seal!

Leinaja LESK ja LAPSED

LUGUPEETUD ÕPETAJAT JA ARMAST SÕPRA

Valdur Leinveer'u

sündinud 2. mail 1906 Punga mõisas Pärnumaal
surnud 17. augustil 1987 Hamiltonis

mälestavad leinas

RILDE KAIL
EDNA ja EDGAR LIIK
LEIDA ja EVALD ONNO
TIIU ONU
AINO ja ULRICH PADA
LILLI ja PRIIDU PIIL
LAINE ja EVALD SÜLD
LILLA ja ARBU TOMBAK
HELMI ja VILBERT TÜLL
ASTA UMB
NAIMA ja VAINO UUS
VILMA ja MEINI VAHTRA
IRMA ja JULIUS VEEVO
TAIMI ja ERIK VÄHI
HILDA ja HEINAR VÄHI
JULIUS VÄHI
IRMA ja VÄINO VÄHI
ILSE ja MEINI ÜKSIK
LUISE ja AADU ALFRED
PAULA ja ROMAN KALDRE
ELISE KOPLI
MARINA ja ARNOLD PFLUG
SALME ja MEINI SAUL
ALBERT VAHTRA

Head õpetused suudavad palju korda saata,
aga head eeskujud veel rohkem.

Mälestused jäävad!

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

Erich Reigo't

sündinud 5. mail 1918
surnud 22. augustil 1987

mälestavad sügavas leinas

abikaasa VALVE
poeg ANTS perekonnaga

Puhka rahus!

Lugupeetud jõekäärulast

Rudolf Pass'i

mälestab ja avaldab kaastunnet abikaasale ja lastele

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

Leinateateid

Buffalos USA-s suri 26. märtsil Olev Järver, sündinud 22. märtsil 1924 Tallinnas.

Pärnus suri 23. märtsil dr. Helmi Meri, sündinud 16. aprillil 1893.

Jacksonis USA-s suri 23. märtsil Elfriede Viilo, sündinud 27. detsembril 1897 Tallinnas.

Thirlmeres Austraalias suri 21. märtsil Leonid Rampe, sündinud 13. jaanuaril 1919 Tallinnas.

Lahkus meie armas kauaaegne sõber

Rudolf Pass

Avaldame kaastunnet AINOLE perekonnaga

LEA ja JAAN
EHA ja TIIT
ÕIE ja EEDU
ANNI ja ÜLO LÕUGAS
LUISE ja EEDU NÕMM

Kauaaegset head sõpra

Rudolf Pass'i

mälestavad sügavas leinas kaastundes abikaasale ja lastele

NIIDA ja JAAK
MARIS ja EVALD

Kauaaegset perekonnasõpra

Rudolf Pass'i

mälestavad

KARL VAHER abikaasaga
ELSA PAEMURD

Kallist sugulast

Erich Reigo't

mälestavad leinas

R. KANNIKE
T. LÕUGAS perekonnaga
H. LANING perekonnaga
L. ORAV lastega

Armast sugulast ja sõpra

Erich Reigo't

mälestavad sügavas leinas

HILJA ja ADMAR MURUSALU
VAIKE MURUSALU
VIRVE ja ENDEL TURSK
ELLEN OJASALU
JÜRI ja HILMA TÕU

Mälestame kurbuses

Maimu

ja avaldame kaas

ARV
AND
AIN
KAL
AGA
HER

Mälestame leinas

Mihl

A. AASMA abika
E. EERME abika
N. JAUS abikaasa
LORE JÕULU
K. KÕRGESAAR
E. LAMBUR abik
V. LEPSON abik
E. MIDENBRIT
LEILI NEUMAN

Mälestame armast

Valdur

ja avaldame k

Ilmus müügi

„ÕIGU

käsitledes üle-

Mälestusjutustused 37
köites, 343 lehekülge,

Müügil „VA

Saatekulu

Eestlaste poolt eelis

MA

Matusemaja on üle 115
sama perekonna poolt v
niseeritud avarad ruumi
parkimiseruumi.

V

ROSA
FUNERA

T.L. MOR

467 Sherbourn

Mälestame kurbuses armast sõpra

Maimu Kõresaar't

ja avaldame kaastunnet VIKTORILE, ANNELE ja ANDRUSELE

ARVED ja ELSA JAAKO perega
ANDREI ja RITA KALDA perega
AIN ja VELTA KURM perega
KALJU ja LUISE PUNA perega
AGAFIA TARVIS
HERBERT ja SUNTA UUSTALU perega

Mälestame leinas

Mihkel Aer'u

A. AASMA abikaasaga
E. EERME abikaasaga
N. JÄUS abikaasaga
LORE JÕULU
K. KÕRGESAAR abikaasaga
E. LAMBUR abikaasaga
V. LEPSON abikaasaga
E. MIDENBRIT
LEILI NEUMAN
A. PÜGI abikaasaga
A. RUNGI abikaasaga
K. REBANE abikaasaga
K. TALI abikaasaga
H. TALPAK abikaasaga
R. TALVE
U. TENSUDA
O. TUULIK

Mälestame armast

Valdur Leinveer'u

ja avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele

A. ja V. JAAMUL

Ilmus müügile UUDIS-KOGUTEOS

„ÕIGUS JA TÕDE"

käsitledes üle-eestilist põgenemist 1944. a.

Mälestusjutustused 37 autorilt, koostanud Roman Marley. Kõvas köites, 343 lehekülge, 14 fotot, hind $23.00.

Müügil „VABA EESTLASE" talituses

Saatekulu Kanadas $1.75, mujale $3.75

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T.L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yórkdale Place,
1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT—NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID—NOTARID
39 Queen St., St. Catharines,
Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416)688-9411,
õhtuti (416)834-0007

ANDRES OLVET,
LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110

Eestikeelsed
RAAMATUD, AJAKIRJAD, AJALEHED, BROSHÜÜRID JM., fototaipi masinatega
kiiresti ja soodsate hindadega.
ESTO TYPESETTING CO.
Tel. 733-4550
120A Willowdale Ave.
Willowdale, Ont. M2N 4Y2

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Raadio ja TV tapavad puid

Ühe Lääne-Saksamaal avaldatud teooria kohaselt on puude surmas sama palju süüdi eetris liikuvad raadio- ja televisioonisignaalid kui autode ja tööstuste heitgaasid.

Saksa kiirgusefüüsik Hommel väidab, et mikrolained sagedusega 10 kuni 1000 MHz on puudele tõsiseks stressifaktoriks. Ta nimetab fenomeeni „elektromagneetiliseks smogiks".

See mis juhtub, on et puude okkad või lehed toimivad omamoodi antennidena, võttes vastu raadiolaineid ja kandes neid edasi okstesse ja tüvedesse. Nii on takistatud ka toitainete ringe ja lõpuks puu kuivab.

Efekt on suurim öösel ja pimedal aastaajal. Siis nimelt arvab puu, et tegemist on suvega, kuna mikrolained teatud määral meenutavad päikesekiirgust. Tagajärjeks on, et nihkub paigast kogu puu aastatsükkel.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR C.A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 Kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas.
Lillede koju viimine.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 27. augustil 1987 — Thursday, August 27, 1987

Musta Lindi

(Algus lk. 1)

Ta luges ette Ontario peaministri D. Petersoni proklamatsiooni Musta Lindi Päeva puhul, kuulutades selle päeva, 23. augusti 1987 Musta Lindi Päevaks Ontarios.

J. Hadek meenutas, et möödunud aastal kuulutas Toronto linnapea A. Eggleton selle Musta Lindi Päevaks Torontos. Nüüd tegi seda Ontario peaminister D. Peterson Ontarios. Ta soovis, et tuleval aastal tähistavaks kogu maailm Musta Lindi Päeva.

Kolmandaks kõnelejaks oli Toronto linnanõunik W. Boytchuk, tänades Musta Lindi Päeva idee algatamise eest. Ta andis edasi Toronto linnavalitsuse ja linnapea tervitused, märkides et väljaarvatud mõned, olid linnanõukogu liikmed rõõmsad sellise päeva üle. Ta ütles, et meie nõuded vabaduseks on seotud suure kohusetundega, meie side on ideoloogia vastu, mis edukalt on levinud maailmas, sellepärast peetakse meid vabadusvõitlejaiks. Ta soovis, et Musta Lindi Päeva tähistamine jätkuks ja laieneks.

Järgnesid Nõukogude Liidu terroriaktsioonide tunnistajate sõnavõtud. Esimeseks afganistani vabadusvõitleja rääkis N. Liidu tankide ja lennukite poolt sooritatud rünnakust küla vastu, kus hukati kõik elanikud, 190 inimest. Teiseks ukrainlanna Nina Karavantski rääkis sündmusist seoses Molotov-Ribbentropi paktiga ja mainis: „Nüüd otsitakse sõjakurjategijaid Läänes. Kui neid leitakse ja tuuakse kohtu ette, siis ärgem unustagem kohtu ette tuua ka nõukogude sõjakurjategijaid!"

Kolmandana rääkis Nikaraaguast pärit pastor isiklikest kogemusist kommunistliku rezhiimi all, kus sidemete tõttu N. Liidu ja Kuubaga ei saa olla mingit vabadust, vaid kogu riik on kontsentratsioonilaager. Järgnes põgenik Poolast, siis eestlane Veljo Kalep, kes alles 1. juunil saabus Kanadasse. Ta oli vangistatud samade mõtete väljendamise pärast, mida Gorbatshov on nüüd nimetanud oma uutmise poliitikaks. Viimane tunnistaja oli vietnamlane. Sõnavõtud, milleks oli antud igale kõnelejale 2 minutit, venisid palju pikemaks.

Veel võttis sõna Toronto koolivalitsuse esindaja ja idaeurooplastele populaarne Ontario parlamendiliige J. Shymko. Viimase agressiivne ja lööv sõnavõtt sai väga suure aplausi osaliseks. Ta nõudis uut Nürnbergi kohut, kus natside partneri, kommunistide kuriteod tuleksid vaatluse alla. Kolmas kõneleja oli praeguste valimiste kandidaat Tom Bang.

Lõpuks luges M. Hess pika rea N. Liidu poolt tehtud lepinguist ja nende kohesest murdmisest, mis ei jäta ruumi usuks kokkulepetesse N. Liiduga. Ta ütles, et Musta Lindi Päeva komitee on saatnud märgukirja ka N. Liidu Ottawa saadikule, nõudes Molotov-Ribbentropi pakti elimineerimist ja Jalta kokkuleppe täitmist. Ka 20 senaatorit saatsid kirjad Gorbatshovile, soovitades olla glasnosti alusel pehmem sealsete demonstreerijate vastu.

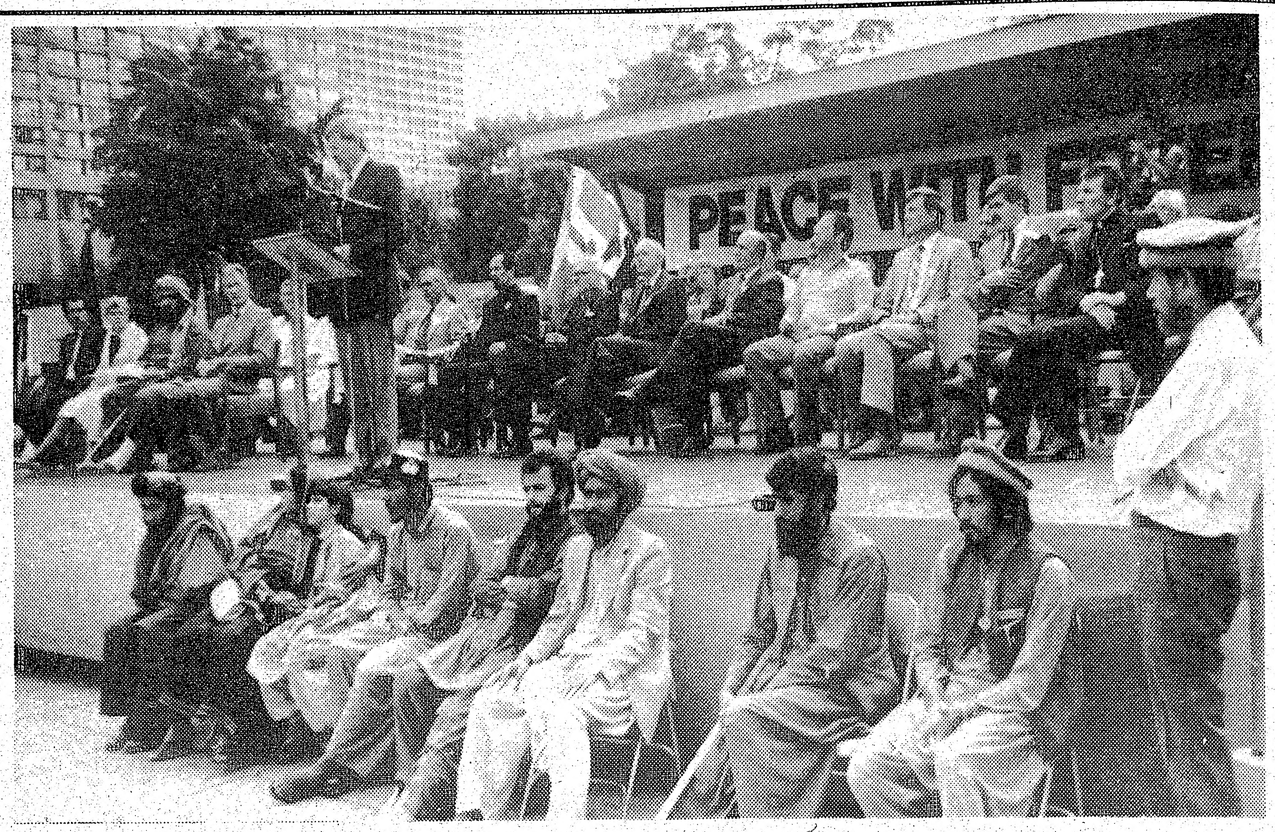

Afganistani vabadusvõitlejad Toronto Musta Lindi demo'l. Foto: T. Säägi

VALVEARST NÄDALALÕPUL

29. ja 30. augustil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322
5., 6. ja 7. septembril
dr. A. Rebane, tel. 461-6383
12. ja 13. septembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777
19. ja 20. septembril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

J. Hadek tänas kõiki kaasaaitajaid ja osavõtjaid komitee poolt, misjärel pikaks kujunenud demonstratsiooni lõpuks laulis A. Kittask Inglise hümni. Sündmus muutus väsitavaks lipukandjaile, kes kaks ja pool tundi seisid lippudega kuumas päiksepaistes, kuid kõik püsisid oma rahvuslippudega lõpuni oma võitlejakohtadel.

H.O.

ESTO '88 korraldajad pidasid nõu

Viljakas koosolek Melbourne'is

Pühapäeval, 26. juulil toimus Melbourne'is, Southern Cross Hotellis ESTO '88 korraldajate ühiskoosolek ja nõupidamine. Peale Melbourne'is asuva Üldtoimkonna liikmete olid kohale sõitnud teiste keskuste *esindajad* ja eriürituste korraldajad Adelaide'ist, Brisbane'ist, Canberrast, Sydney'st ja Thirlmere'ist. Koosolekust võttis osa 52 inimest.

Koosolejaid tervitasid Austraalia Eesti Seltside Liidu esimees Ilmar Mägraken ja ESTO '88 üldjuht Evald Mõisa. Järgnesid aruanded nii üldjuhilt kui ka teiste keskuste ESTO toimkondade juhatajailt ja eritoimkondade esindajailt. Näis, et ESTO '88 korraldamine kulgeb sujuvalt ja üldiselt on kõik toimkonnad edukalt oma töö teinud.

Lõunasöögi kestel üldjuht E. Mõisa tutvustas koosolijalile Qantase lennuliini esindajat Elaine Simkiss'i, kes korraldas prii lennupiletid Üldtoimkonna liikmeile ülemere reiside sooritamiseks ESTO asjus ja Ansetti lennuliini esindajat Max Wood'i, kelle abiga paljud äsja toimunud koosolekust osavõtjad teistest keskustest said prii lennupileti Melbourne'i sõiduks. Nende kahe lennuliini abiga on ESTO korraldamisega kahtlematult palju saavutatud.

Asjalik koosolek toimus sõbralikus vaimus ja võime öelda, et ESTO '88 korraldamine on heades ja kindlates kätes.

EUROOPALIKULT ELEGANTNE MÖÖBLIÄRI

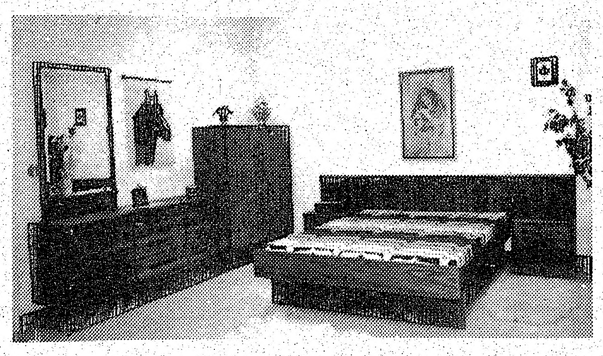

TULGE JA KÜLASTAGE MEID
SÄÄSTKE RAHA

Rikkalikus valikus elutoa-, magamistoa-, söögitoa- ja lastetoamööbleid. Kõik kõrgekvaliteedilised tiikpuust, palisandrist (rosewood) või tammest.
Palju muud kodu kaunistamiseks: põranda-, laua- ja laelambid, stereod, videokabinetid, riiulid jm.
Kõrge kvaliteet. Eeskujulik teenindamine. SOODSAD HINNAD.

Modern Trend Interiors

7310 WOODBINE AVE. — MARKHAM — PÕHJA POOL STEELES AVE. . — Tel. 475-6337, 491-0178
Avatud: esmasp., neljap. ja reedel 10—9, teisip., kolmap. 10—6, laup. 10—5.